

metal

INTERINFORMATIVNI ČASOPIS | LETO V | ŠTEVILKA 20 | DECEMBER 2005

metal

INTERNA INFORMATIVNA ČASOPIS | LETO V | ŠTEVILKA 26 | DECEMBER 2005

Na naslovnici: **Zima**
Fotografija: **Janko Vučko**

IZ VSEBINE:

- 4** Uvodnik
- 5** Uvodnik
- 6** Metal Ravne obiskala Janša in Vizjak
Obisk vlade
- 8** Na drugi seji nadzornega sveta SIJ – Slovenske industrije jekla predvsem o poslovanju skupine SIJ – Slovenska industrija jekla
Druga seja nadzornega sveta
- 9** Posodobitev težke kovačnice
Investicije
- 10** Prenova informacijskega sistema v Metalu Ravne
Informatika
- 11** Srečanje orodjarjev na Ravnah
Orodjarji na Ravnah
- 14** Euromold nekoliko drugače
Sejem
- 16** V štuhariji nastaja muzej železarstva in jeklarstva
Varstvo tehniške dediščine
- 18** Motivacija in ocenjevanje delovnih skupin
Projekt
- 19** Upravljanje človeškega kapitala – projektu "Razvoj kompetentnosti zaposlenih" na pot
Projekt
- 20** Žindra – odpadke ali uporaben material?
Ekologija
- 21** Poslovanje Metala Ravne v letu 2005 izjemno uspešno
Poslovanje
- 22** Zaposleni
Kadri
- 23** 39. letna konferenca združenja proizvajalcev jekla
Aktualni jeklarski kotichek
- 23** 75. konferenca AIKW
Aktualni jeklarski kotichek
- 24** 21st Mb Ferroalloys conference (13. – 15. 11. 2005, Monte Carlo, Monako)
Aktualni jeklarski kotichek
- 24** Higiensko stanje sanitarno tehničnih objektov in opreme
Varnost in zdravje pri delu
- 26** Parkinsonova bolezen
Zdravje
- 27** Alpski smučarski klub Fužinar – z novimi močmi v sezono 2005/2006
Predstavjamo
- 29** 6. valjarniški turnir v malem nogometu
Prosti čas
- 30** Brezplačna rekreacija zaposlenih v Metalu Ravne
Rekreacija
- 31** Nagradna križanka
Razvedilo

Izdaja: METAL RAVNE, d. o. o.
Uredniški odbor: Andreja Čibron - Kodrin, Andrej Gradišnik, Gabi Urnaut, Andreja Krajnc
Jezikovni pregled: Andreja Čibron - Kodrin
Produkcija: © crashgroup.net
Tisk: ZIP center, d. o. o.
Uredništvo: Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Kor.,
T.: 02 87 07 236

Časopis dobijo zaposleni v podjetju Metal Ravne brezplačno.

Vaše predloge, pobude in vprašanja pošljite na naslov uredništva.

Naj bo novo leto
mozaik drobnih pozornosti,
nikoli pozabljenih hotenj;
mozaik ljudi
in novih odnosov z njimi:
preprostih, odkritih in
človeških.

Nekje med spomini na
preteklost
in načrti za prihodnost
je čas,
ko se zazremo v zvezde.
Naj vam njihovi utrinki
v letu, ki prihaja,
izpolnijo vse skrite želje.

UVODNIK

Spoštovane sodelavke in cenjeni sodelavci,

letošnje leto se poslavlja s sijajnimi rezultati. Sijočimi. Tako, kot smo letos zasijali z novim imenom SIJ – Slovenska industrija jekla. Kot sije jeklo, navito na kolute ali dolge jeklene palice.

Vsega tega pa ne bi dosegli brez vseh zaposlenih v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla, ki ste po svojih najboljših močeh prispevali k odličnemu rezultatu, levji delež pri tem ste prispevali prav vi v družbi Metal Ravne.

Včasih slišim očitek, da nam je to uspelo zaradi ugodnih tržnih razmer. Samo ugodne tržne razmere niso dovolj. Le-te so

bile tudi kdaj prej, pa se jih ni znalo izkoristiti. Brez dobrih rezultatov seveda ni možen razvoj. Pa vendar, bolj kot odlični rezultati razveseljujeta nova vizija in s tem odločnost Metala Ravne za velika in prelomna investicijska vlaganja v naslednjem obdobju. Zagotovljeni bodo temelji za stabilen in dolgoročen razvoj družbe in s tem v marsičem tudi vašega okolja. Izboljšanje kakovosti življenja oz. skrb za lepše okolje bi v prihodnje imela večjo težo pri snovalcih vizije razvoja družbe Metal Ravne.

Prihajajoča privatizacija v predlaganem konceptu vključuje vse te vidike razvoja družbe oz. skrbi za dolgoročno varno, ekonomsko in socialno perspektivno zaposlenost.

Ob prehodu v novo leto vam v svojem ter imenu vseh zaposlenih v SIJ – Slovenski industriji jekla želim sijoče leto, polno uspehov in osebnega zadovoljstva, vse lepo in srečno pa tudi vsem vašim najbližjim.

foto: arhiv SIJ, o. d.

Predsednik uprave SIJ – Slovenske industrije jekla
Tibor Šimonka

foto: Janko Vučko

UVODNIK

Spoštovane sodelavke,
spoštovani sodelavci,

z velikim pričakovanjem smo vstopili v leto 2005 in zapisali ambiciozne poslovne cilje v planske dokumente. Globoko v sebi smo si želeli in verjeli, da jih lahko uresničimo. Z zavzetim delom in s številnimi aktivnostmi smo zastavljene cilje presegle.

Bolj kot rekorden dobiček iz poslovanja veseli dejstvo, da je naša dosežena donosnost prodaje v letošnjem letu primerljiva z najboljšimi jeklarskimi podjetji iz naše panoge. Samo enako dobri ali celo boljši poslovni rezultati pa zagotavljajo razvoj, ki je povezan s posodobitvijo proizvodnje. Dobre rezultate smo uspeli doseči kljub tehnološko slabšim proizvodnim napravam v primerjavi z našo konkurenco in kljub slabši prepoznavnosti naše blagovne znamke pri neposrednih uporabnikih orodnih jekel. Slabosti smo uspeli skupaj nadomestiti z vztrajnim in argumentiranim pogajanjem na prodajnem področju, dobrimi nakupi surovin ob pravem času, nadomeščanjem dragih kreditov z novimi cenejšimi in predvsem z zelo dobrim delom v proizvodnji. Kar nekaj proizvodnih rekordov je bilo doseženo v letošnjem letu. Rekordne mesečne proizvodnje smo dosegli v vseh proizvodnih obratih: v jeklarni so odšli skoraj 11.000 t jekla, presežena je meja 3.000 t valjarskih proizvodov in 2.500 t kovaških proizvodov. Zavedamo se, da je treba izboljšati zanesljivost obratovanja naših proizvodnih naprav, zato smo v iztekajočem se letu za vzdrževanje strojev in naprav namenili mnogo več sredstev kot v preteklosti. Kar nekaj sredstev je bilo namenjeno tudi našemu delovnemu okolju. Urejene so bile nekatere garderobe, sanitarije, pisarne, hkrati pa smo izvedli več srednje velikih investicij v proizvodnji. Seveda pa to pomeni tudi izjemno veliko angažiranje vzdrževalcev in vseh drugih, ki so povezani z vzdrževalnimi in investicijskimi posegi. Včasih se nam je zdelo, da vseh zastavljenih aktivnosti ne bomo uspeli obvladati, a vendar smo vztrajali, saj smo hoteli dobre poslovne rezultate preusmeriti tudi v nujno potrebne posodobitve.

Glavni direktor
mag. Darko Mikec

Program težkih odkovkov je naš najhitreje rastoči program, zato lahko tudi v prihodnje na tem segmentu pričakujemo nove rekorde, predvsem če upoštevamo dejstvo, da je skupščina na svoji novembrski seji potrdila prvi strateški investicijski projekt posodobitve težke kovačnice v višini 10,3 mio. EUR. Poleg omenjenega projekta so v pripravi še projekt posodobitve vlivališča v jeklarni, posodobitev bluminga in posodobitev srednje valjavske progrje.

Na področju prodaje smo v letošnjem letu podpisali pogodbo o strateškem partnerstvu z Mariborsko livarno Maribor in vstopili v podjetje Oro Steel, ki smo ga kasneje preimenovali v Ravne Steel Center. K boljši prepoznavnosti podjetja bo gotovo prispevala nova celostna podoba, ki jo dosledno postopoma uvajamo na vseh področjih. Metal Ravne je ugledno podjetje z bogato tradicijo in s kakovostnimi izdelki, in takšna mora biti tudi naša podoba navzven. Rezultate našega skupnega dela in razvojne usmeritve sta podprla tudi predsednik vlade Janez Janša in minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak med obiskom v našem podjetju. Od obeh smo dobili zagotovilo, da bodo v postopku privatizacije skušali poiskati za naše podjetje najboljšo rešitev.

Namestnik glavnega direktorja
Andrej Gradišnik

K uspehu Metala Ravne so svoje prispevke dodali tudi Serpa, luenna, Kopo International in Ravne Steel Center, naša hčerinska podjetja, ki so bila v letu 2005 poslovno zelo uspešna.

Skupaj smo ogromno postorili, a še mnogo je tega, za kar je bilo leto prekratko in bo šlo med načrte za leto, ki prihaja. Poslovodstvo Metala Ravne se Vam, spoštovane sodelavke in spoštovani sodelavci, zahvaljuje za prizadevanje in prispevek na naši skupni poti. Skupaj smo dosegli dobre poslovne rezultate, ki so predpogoj za izvedbo načrtovanih strateških investicij, našega edinega jamstva za konkurenčnost na trgu.

Želiva Vam miru ob božičnih praznikih, veselja ob vstopu v novo leto ter zdravja, sreče in uspehov v letu 2006. Dobre želje so namenjene vsem Vam v Metalu Ravne, Serpi, luenni, Kopu International, sežejo pa naj tudi do drugih v okviru skupine Slovenska industrija jekla, naših poslovnih partnerjev in vseh, ki si želijo uspešnega Metala Ravne. Če si bomo to resnično želeli in si z vsem svojim znanjem in sposobnostmi skupaj prizadevali, bomo uspeh tudi dosegli.

Mag. Andreja Jernejčič, SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d.

METAL RAVNE OBISKALA JANŠA IN VIZJAK

Foto: Tomo Jeseničnik

Podjetje Metal Ravne, drugo največje v okviru skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, sta v sredo, 9. novembra, obiskala predsednik vlade Janez Janša in minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak.

Kot je dejal predsednik SIJ – Slovenske industrije jekla Tibor Šimonka, si v Metalu Ravne prizadevajo ostati tretji največji evropski proizvajalec orodnih in hitroreznih jekel. Obema gostoma je delovanje družbe in njeno vizijo predstavil glavni direktor Metala Ravne mag. Darko Mikec. Za prihodnje leto se načrtuje privatizacija skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, ki bo pomembno vplivala tudi na nadaljnji razvoj podjetja Metal Ravne. Po pogovorih

Foto: Tomo Jeseničnik

z vodstvom podjetja je Vizjak dejal, da je posebna komisija že pripravila program privatizacije, ki predvideva iskanje partnerjev, pripravljenih vlagati v razvoj podjetja. Vodstvo podjetja si sicer veliko obeta od vladnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki naj bi podjetju omogočile konkurenčni boj na tujih trgih. Metal Ravne nadaljuje z dobrimi poslovnimi rezultati iz minulega leta in bo po napovedih Mikca letos dosegel najboljše poslovne rezultate doslej.

Vlada je med pomembnejšimi pobudami izpostavila razvoj visokega šolstva na Koroškem. Predlog sta podprla tudi predsednik uprave SIJ – Slovenske industrije jekla Tibor Šimonka in glavni direktor Metala Ravne mag. Darko Mikec v tej smeri, ter izkazala pripravljenost za sodelovanje v prihodnosti.

Po pogovoru so obisk zaključili z ogledom kovačnice.

foto: Tomo Jeseničnik

foto: Tomo Jeseničnik

foto: Tomo Jeseničnik

foto: Tomo Jeseničnik

foto: Tomo Jeseničnik

NA DRUGI SEJI NADZORNEGA SVETA SIJ – SLOVENSKE INDUSTRIJE JEKLA PREDVSEM O POSLOVANJU SKUPINE SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

Člani nadzornega sveta SIJ – Slovenske industrije jekla so se na drugi seji, 1. decembra 2005, seznanili s poslovanjem družb skupine SIJ – Slovenska industrija jekla za obdobje od januarja do septembra 2005 in ocenili poslovanje do konca letošnjega leta. Pohvalili so odlične rezultate in potrdili tudi največjo investicijo družbe Metal Ravne v zadnjih letih. Gre za posodobitev težke kovačnice v vrednosti 10 milijonov evrov.

Rezultati poslovanja konec tretjega četrtletja so v družbah skupine SIJ – Slovenska industrija jekla precej nad planiranimi za letos in nad doseženimi v enakem obdobju lani. Zelo dobri rezultati niso posledica le tržnih gibanj, ampak so posledica tudi dolgoletnega prilagajanja tržnim zahtevam, izboljševanja konkurenčne sposobnosti in vlaganj v izboljšanje tehnologije, odprave ozkih grl ter racionalizacije poslovanja.

Sicer pa je bilo v družbah skupine SIJ – Slovenska industrija jekla v prvih devetih mesecih prodanih za 86,4 milijarde tolarjev oz. 360,5 milijona evrov proizvodov. Čisti poslovni izid znaša 5.593.869.000 SIT in pomeni 6,5-odstotni delež v čistih prihodkih od prodaje. V primerjavi s predhodnim obdobjem, ko so poslovale s čistim dobičkom 1.114.653.000 SIT, je letošnji kar štirikrat

višji.

Donosnost na prodajo je znašala konec tretjega četrtletja 6,5 %, medtem ko je bila lani v enakem obdobju 1,6 %. V primerjavi z lanskimi kazalci se je močno povečala tudi donosnost kapitala, ki je lani v devetih mesecih znašala 3,5 %, letos pa 13,8 %. Dodana vrednost na zaposlenega znaša v povprečju 36.019 evrov in je v primerjavi z enakim obdobjem lani višja za 37,1 %.

Letos je bila najuspešnejša družba Metal Ravne z doseženim čistim dobičkom 3,2 milijarde tolarjev, sledi družba Acroni z dvema milijardama tolarjev. Dobri so tudi rezultati v drugih dveh proizvodnih družbah Noži Ravne in Elektrode Jesenice.

Obetavne so tudi ocene rezultatov za celo letošnje leto, čeprav se bodo rasti osnovnih kazalcev nekoliko upočasnile.

POSODOBITEV TEŽKE KOVAČNICE

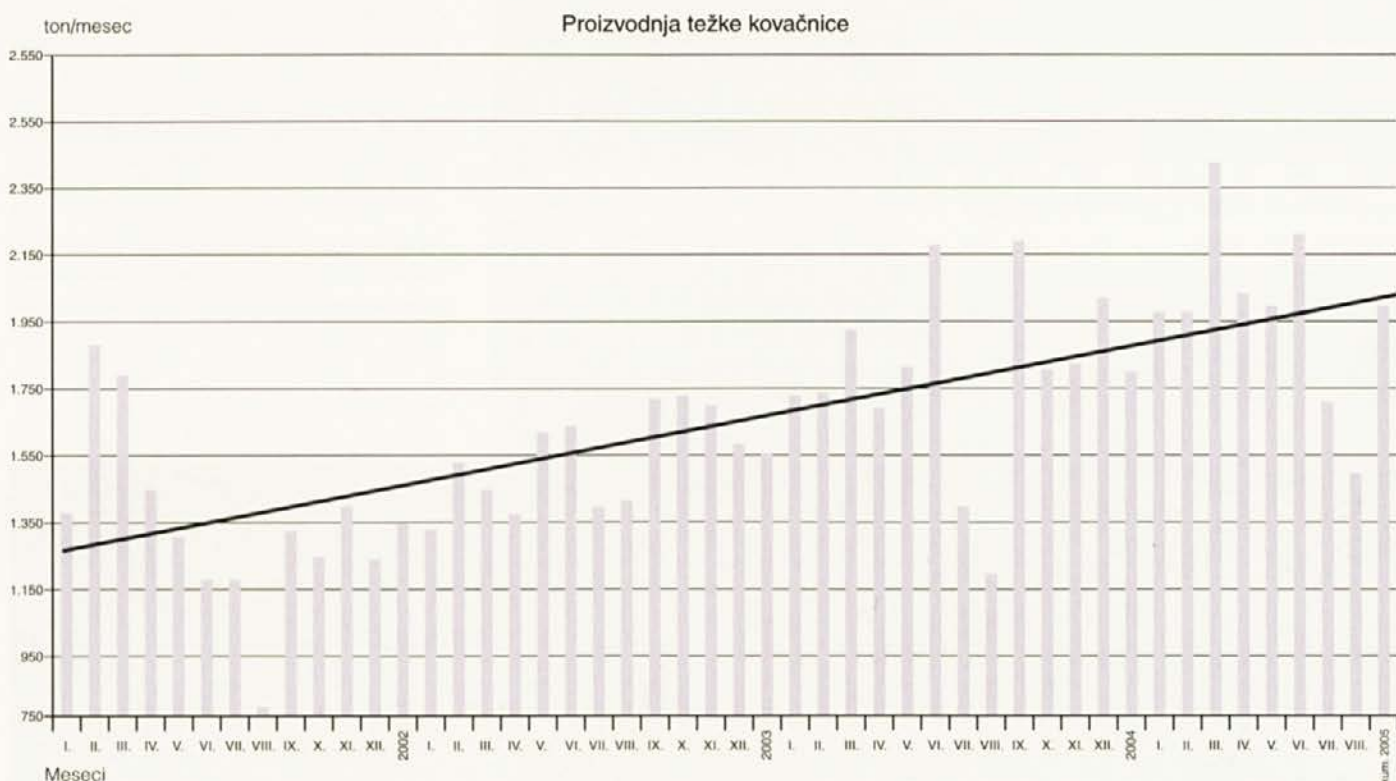
Proizvodnja v podjetju Metal Ravne sledi potrebam trga, ki so različne v različnem obdobju konjunktornega cikla.

Očitno pa je, da je trend proizvodnje v našem podjetju vztrajno naraščajoč. V letu 2000 smo proizvedli 89.385 t tekočega jekla, kar nam je omogočilo za 61.822 t gotovih izdelkov, v letu 2004 je bilo tekočega jekla že 104.193 t in gotovih

izdelkov 74.836 t. Nadaljnja rast je bila zabeležena tudi v letu 2005. K skupni rasti proizvodnje je odločno največ prispeval kovaški program. V letu 2000 je bilo proizvedeno 15.201 t odkovkov, v letu 2004 pa že 25.511 t. Ob tem se je izboljšala tudi struktura izdelkov, saj smo v letu 1999 proizvedli le 5.000 t kovaških izdelkov s svetlo površino, v letu 2004 pa že 12.200 t. Rast proizvodnje so omogočili: postavitve 25 MN stiskalnice leta 2000, izgradnja obrata lastne mehanske obdelave kovačnice, nenehno sproščanje

ozkih grl v proizvodnji in predvsem prizadevanje vseh zaposlenih. Ne smemo pozabiti dejstva, da so osnovni kovaški agregati stari in tudi 25 MN stiskalnica iz leta 2000 povzroča obilo preglavic, saj so zastoji na njej zelo pogosti. Zato so rekordi kovačev, ki smo jih beležili v letu 2005 in na katere računamo tudi v letu 2006, v veliki meri odvisni od tam zaposlenih.

Iz diagrama je razvidno, da se proizvodnja v teži kovačnici v povprečju povečuje s 14-odstotno letno rastjo.

Kljub občutni rasti proizvodnje pa še vedno ne moremo zadovoljiti vseh potreb kupcev. Kratkoročno bodo rast omogočale še nekatere investicije, ki so bile začete v letu 2005: nova peč za termično obdelavo, stružnica, rezkalni stroj za ploščate izdelke do širine 700 mm in žage, konec leta pa je bil izbran dobavitelj za novo kovaško ogrevno peč (50 t), ki bo postavljena v neposredni bližini 25 MN stiskalnice.

Začasno bomo količine kovanja povečali še s kovanjem na 18 MN stiskalnici, katere popravilo je steklo proti koncu leta 2005.

Očitno pa je, da je za dolgoročno rast kovaškega programa treba pridobiti novo kovaško stiskalnico z vso potrebno

opremo. Projekt posodobitve teže kovačnice vključuje 16 MN stiskalnico z integriranim tirnim manipulatorjem, dve ogrevni peči (2 x 50 t), razrez v vročem, dve peči za termično obdelavo (2 x 50 t) ter posodobitev prečne hale. Z novo stiskalnico bomo pokrili dimenzijski prostor med izdelki kovaškega stroja in optimalnim področjem večje, že obstoječe 25 MN stiskalnice. Proizvodnjo težkih odkovkov bomo povečali za 6.000 t, pri čemer bo 50 % zmogljivosti stiskalnice namenjeno še ravnanju izdelkov. Poleg primarnega cilja - rasti proizvodnje in ekonomičnosti pa bo izvedba projekta pomenila tudi logistično in prostorsko optimiranje kovaškega programa. Predvideni stroški investicije so

10.330.000 EUR – to so do sedaj najvišja denarna sredstva za izvedbo enega projekta v Metalu Ravne, d. o. o.

Na 35. redni skupščini podjetja, ki je bila 8. 11. 2005 na Ravnah, je projekt bil potrjen. To pomeni tudi zeleno luč za začetek dogovarjanj s potencialnimi izvajalci. Dobavitelja stiskalnice bomo izbirali med tujimi podjetji, saj si kovači želijo zanesljiv agregat proizvajalca z referencami.

Tako smo naredili prvi velik korak pri prvi strateški naložbi v podjetju. V skladu s Programom razvoja Metala Ravne, d. o. o., do leta 2011 pa bodo prišle na vrsto tudi druge strateške investicije.

PRENOVA INFORMACIJSKEGA SISTEMA V METALU RAVNE

V zadnjih letih razvoj informacijske tehnologije v svetu poteka z zelo veliko hitrostjo.

Zaradi tega izdelki, ki so bili nekdanj vrhunski, danes skoraj niso več uporabni. Ta razvoj poteka v vseh vejah informacijske tehnologije od interneta, programske opreme za osebne računalnike pa vse do poslovnih in proizvodnih informacijskih sistemov, ki v vedno večji meri postajajo močno orodje za uspešno poslovanje podjetij. Tega dejstva se zavedamo tudi v Metalu Ravne in poskušamo slediti tem trendom. Zaradi tega smo se odločili, da korenito prenovimo obstoječ poslovni in proizvodni informacijski sistem, ki ne nudi več možnosti nadaljnjega razvoja. Tako smo v tem letu izvajali temeljito analizo obstoječega informacijskega sistema, zbirali ideje in potrebe uporabnikov, na osnovi teh podatkov pa pripravljali

koncept novega informacijskega sistema. Takšna analiza in priprava koncepta sta zelo zahtevni, saj je treba podrobno obdelati vse poslovne funkcije podjetja, sta pa najpomembnejši del pri izvedbi prenove informacijskega sistema. Zaradi kompleksnosti projekta smo pri delu povabili k sodelovanju podjetje Pro-Bit, ki je specializirano za vodenje takšnih projektov. Tako je novembra nastal končni dokument, ki podrobno opisuje vsebino in način izvedbe prenove informacijskega sistema. Projekt bo potekal v dveh glavnih smereh. Tako bomo standardne module, kot so nabava, kadri, vzdrževanje ..., nabavili kot zaključene celote na trgu. Modul proizvodnje, ki je jedro vsakega informacijskega sistema in ga zaradi specifičnosti posamezne proizvodnje ni mogoče kupiti na trgu, pa bomo razvijali z lastnimi informatiki, ki jim bodo predvsem v prvi fazi v veliki meri pomagali strokovnjaki podjetja Pro-Bit. V prvi fazi projekta bomo izdelali tri glavne module, in sicer: modul matičnih podatkov in tehnologij, modul

prodaje in modul planiranja. Prva faza projekta naj bi bila končana do konca februarja 2006. V drugi fazi projekta bomo izdelali module za razpis dokumentacije, spremljanja izvajanja del, kakovosti in skladiščnega poslovanja. Velik poudarek pri prenovi bo dan planiranju in terminiranju proizvodnje. S tem modulom želimo predvsem izboljšati servisiranje naših kupcev in optimirati pretok materiala skozi proizvodnjo. Tako bomo v relativno kratkem času prenovili jedro informacijskega sistema in dobili sodobno orodje, ki nam bo v pomoč pri delu. Projekt prenove informacijskega sistema je zelo zahteven in bo zaradi tega treba vložiti veliko truda naših informatikov in zunanjih partnerjev, ki bodo sodelovali pri izvedbi. Zelo pomembno pa je tudi sodelovanje uporabnikov, saj bomo le tako dobili izdelek, s katerim bomo vsi zadovoljni in ki nam bo dejansko v pomoč pri vsakdanjem delu.

SREČANJE ORODJARJEV NA RAVNAH

Metal Ravne je tudi letos pripravil srečanje slovenskih orodjarjev, že peto po vrsti. Na Ravnah se je 18. oktobra zbralo okoli trideset udeležencev, ki jih je najprej pozdravil namestnik glavnega direktorja Andrej Gradišnik, potem pa so prisluhnili strokovnim predavanjem in si ogledali delovanje naprave EPŽ, druženje pa zaključili z obiskom Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika.

Naložbe bodo omogočale zadostno proizvodnjo kakovostnih jekel

Namestnik glavnega direktorja **Andrej Gradišnik** je spregovoril o dogajanjih na trgu metalurških izdelkov od zadnjega srečanja orodjarjev. Leta 2004 je svetovna proizvodnja jekla prvič preseгла milijardo ton, od tega je bilo proizvedeno 1,15 milijona ton orodnih in hitroreznih jekel. Poraba orodnih jekel je rasla z devetodstotno stopnjo.

Največji trg za orodna jekla za delo v vročem (126.000 ton) ostaja Evropa, ki porabi tudi 119.000 ton orodnih jekel za delo v hladnem, še večje količine pa potrebuje Azija. Kar 80 odstotkov jekel za plastiko ali 186.000 ton pokupita Azija in EU. Od 115.000 ton skupnega svetovnega trga za hitrorezna jekla Evropa pokrije 35 odstotkov.

"Metal Ravne se je v zadnjih letih na teh trgih dobro učvrstil, saj na lestvici 25 največjih proizvajalcev zaseda visoko 5. mesto," je poudaril Andrej Gradišnik.

V obdobju konjunktore, za katero pa je značilna tudi visoka rast cen ferolegur, je Metalu Ravne uspelo doseči dobre poslovne rezultate. "To je še posebej pomembno, ker nam omogoča nov, nujno potreben investicijski cikel," je rekel namestnik glavnega direktorja in povedal, da bo podjetje letos za vlaganja namenilo okoli deset milijonov evrov ali do trikrat več kot prejšnja leta. Med letošnjimi naložbami so: procesno vodenje legiranja, žarilna peč v kovačnici, merilna naprava na srednji valjarski progi, lakirna linija za barvanje valjarskih izdelkov, stiskalnica za ravnanje profilov, rekonstrukcija konti peči 2, cirkograf itd. Pripravljeni pa so tudi že naslednji strateški projekti: razširitev vlivališča jeklarne, nova 16 MN stiskalnica

Namestnik glavnega direktorja Andrej Gradišnik je udeležencem predstavil dogajanje v podjetju v zadnjem letu.

Vsako leto se udeleženci srečanja podajo tudi v proizvodnjo.

ter posodobitev bluminga in valjarne profilov.

Strokovna predavanja so osrednji del dogodka

Direktor Prodaje **Stanko Triglav**, univ. dipl. inž. metal. in mater., je predstavil sistem izračunavanja legirnih dodatkov in dodatkov za staro železo za jekla. Povedal je, da znaša v Metalu Ravne letna proizvodnja 110.000 ton tekočega jekla oz. 75.000 ton gotovih izdelkov. Cilj do leta 2010 je 100.000 ton prodanih izdelkov na leto, kar bi podjetje uvrstilo na tretje mesto med evropskimi proizvajalci. V strukturi

proizvedenih oz. prodanih jekel največji delež (60–65 odstotkov) dosegajo orodna jekla. 90 odstotkov prodaje je doseženo v izvozu, najpomembnejši trgi pa so EU, ZDA in Azija. Poraba jekla raste, rastejo pa tudi cene legur in starega železa, zato so v Metalu Ravne izdelali sistem za izračunavanje legirnih dodatkov in dodatkov za staro železo za jekla. Natančno je povzet tudi v gradivu za udeležence srečanja.

O jeklih za preoblikovanje plastike je spregovoril **Andrej Vrečič**, univ. dipl. inž. metal. in mater. Vse večja uporaba

foto: Andreja Čebon - Kobarin

Med ogledom EPŽ.

izdelkov iz plastike povečuje tudi uporabo jekel za njeno preoblikovanje, zato jekla za preoblikovanje plastike zdaj pokrijejo okoli 30 odstotkov svetovnega trga orodnih jekel. Delež teh jekel v prodajni strukturi Metala Ravne se povečuje in zdaj znaša pet odstotkov. Predavatelj je med drugim poudaril, da morajo imeti jekla, ki jih izberemo za preoblikovanje plastike, naslednje lastnosti: obrabno in korozijsko odpornost, trdoto, žilavost, sposobnost poliranja, sposobnost oblikovanja reliefne površine, primernost za varjenje, obdelovalnost in majhne dimenzijske spremembe med toplotno obdelavo. Vrste jekel za oblikovanje plastike so: jekla za cementacijo in nitriranje, predpoboljšana jekla, prekaljiva jekla, korozijsko odporna jekla in jekla z izločevalnim utrjevanjem.

Tema predavanja **Bernarde Janet**, univ. dipl. inž. metal. in mater., je bila primerjava klasičnega in EPŽ-jekla. Glavni proizvodni agregat v Metalu Ravne je 45-tonska peč UHP. Nadaljnja obdelava taline poteka v vakuumski ponovni peči. Sledi klasično litje ingotov, ki so vložek za valjarno gredic ter kovačnico. Vložek za postopek elektro pretaljevanja pod žlindro (EPŽ) pa so elektrode, ki so lahko direktno lite ali pa valjane (kovane) iz klasičnih ingotov. Po EPŽ-postopku potekata izdelava specialnih nerjavnih in toplotno obstojnih jekel, orodnih jekel za delo v vročem, orodnih jekel za delo v hladnem, hitroreznih in drugih ledeburitnih orodnih jekel, jekel za valje za hladno valjanje, konstrukcijskih jekel, jekel za posebne namene in pretaljevanje neželeznih zlitin. Skupna prodaja jekla iz obeh postopkov je lani dosegla 72.500 ton, od tega je bilo tri odstotka jekla EPŽ. Po raziskavah predavateljica na vprašanje Jeklo EPŽ da ali ne? odgovarja z naslednjimi argumenti: kakovost (večja stopnja homogenosti in čistosti), ekonomičnost (kompenzacija proizvodnih stroškov s prihranki materiala in dela), tehnologija (kombinacija postopka EPŽ in tehnologije kovanja zagotavlja enakomernost lastnosti tudi pri večjih presekih odkovkov) in tržišče ter kupci (konkurenčnost, širitev asortimenta, zanesljivost in vzdržljivost orodij).

Sodelovanje Mariborske livarne Maribor, Metala Ravne in Ravne Steel Centra je bil naslov predavanja **Alojza Buhvalda**, univ. dipl. inž. metal. in mater. Člani te orodjarske tehnološke verige so zasnovali skupen projekt, katerega cilji so: testiranje jekla RAVNEX v realnih razmerah proizvodnje tlačnega litja lahkih kovin in zlitin (aluminija in Al-zlitin), razvoj tehnologije izdelave tega jekla za doseganje optimalnih lastnosti, prodaja orodnega jekla RAVNEX najzahtevnejšim

kupcem, pridobitev informacij o realnih življenjskih dobah orodij ter s tem sposobnost jamčenja življenjske dobe orodij drugim kupcem ter razviti celovit servis orodjarjev v Sloveniji in bližnji okolici. Projekt ima več faz: razvoj jekla, tehnologije izdelave in uporabe, logistiko servisiranja in trženje jekla RAVNEX. Kot je poudaril predavatelj, je najpomembnejša lastnost orodnega jekla oz. iz njega izdelanega orodja življenjska doba. Prvi rezultati testiranja jekla RAVNEX oz. iz njega izdelanega orodja za izdelavo radiatorskih glav kažejo, da ima le-to v primerjavi s konkurenčnimi jekli drugih proizvajalcev bistveno daljšo življenjsko dobo (RAVNEX je vzdržal 185.000 ciklov, najboljše konkurenčno jeklo pa 12.000).

Dr. **Boštjan Taljat** je predstavil Ravne Steel center, d. o. o. – globalni distribucijski center rezanih in obdelanih jekel Metala Ravne. Podjetje si prizadeva za celovito storitev, ki vključuje dobavo rezanih in grobo obdelanih jekel, toplotno obdelavo in termično-kemično površinsko obdelavo, varjenje, razvoj tehnologij, izobraževanje in laboratorijske storitve ter logistiko. V skladišču v Logatcu je do tisoč ton jekla enajstih kvalitet in 220 dimenzij; prodaja rezanih in obdelanih jekel raste in dosega 120 ton na mesec. Obstoječa oprema za hladni razrez omogoča pripravo 2000 ton rezanih jekel na leto. Mehanska obdelava obsega grobo pripravo jekel z rezkanjem, osnovne storitve rezkanja in brušenja po naročilu ter CNC-obdelave. V programu podjetja so tudi orodne plošče. Podjetje ima jasno razvojno strategijo: v Litostrojski industrijski coni v Ljubljani že gradi poslovno-skladiščni objekt, saj želi celovito ponudbo na eni lokaciji, načrtuje še večje naložbe v razrez, obdelovalne tehnologije in toplotne obdelave orodnih jekel ter postavitev razvojnega centra toplotnih obdelav.

foto: Andreja Čebon - Kobarin

Med udeleženci so nekateri že stari znanci.

foto: Andreja Čebon - Kobarin

Srečanje ni le strokovni posvet, temveč je namenjeno tudi druženju.

Obisk ravenskega gradu in knjižnice

V preteklih letih so organizatorji poskrbeli, da so udeleženci že spoznali Podzemlje Pece, ravenski muzej, splavarjenje in Libeliče, letos pa so jih povabili v Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem.

Kot je obiskovalcem povedala direktorica **Majda Kotnik - Verčko**, je ravenska knjižnica s štirimi sodobnimi krajevnimi enotami deseta največja v Sloveniji. Ima 250.000 enot inventariziranega gradiva, od tega je 60.000 enot v prostem dostopu, njihova posebnost pa je, da je to le novejše gradivo, staro do deset let. V knjižnici so ponosni tudi na zbirke rokopisov, umetniška dela, nastala v likovnih kolonijah, in spominske sobe. 18 zaposlenih, med katerimi bi si želeli še informatika, skuša ustreči bralcem, šolajočim pa zagotavljati ustrezno literaturo. Pomembna dejavnost je tudi domoznanstvo.

Orodjarji so si ogledali tudi prenovljene grajske prostore, za kar sta država in občina v zadnjih letih odšteli približno milijardo tolarjev, projekt pa še ni zaključen. V gradu bo v prihodnje urejena tudi poročna dvorana. Po ogledu razstave del članov Likovne sekcije Društva upokojencev Ravne v grajskem razstavišču so Metalovi gostje v Kuharjevi dvorani prisluhnili še glasbi mladih gojencev ravenske glasbene šole.

foto: Andreja Čabran - Koširn

Za sproščen zaključek so poskrbeli učenci Glasbene šole Ravne.

foto: Andreja Čabran - Koširn

V knjižnici so orodjarje pritegnili natančni posnetki prvih izdaj knjig, predvsem faksimile Dalmatinove Biblije.

Anketa med udeleženci

Danilo Peruš, Tekos Ravne, d. o. o.:

"Na srečanjih orodjarjev sem bil že večkrat. Sem domačin in veliko informacij že poznam, a na teh dogodkih še vedno zvem kaj novega. Srečam se tudi s partnerji, spoznam pa še nove ljudi, kar je najbolj bistveno. Med letom pogosto zmanjka časa za to. Tovrstna letna srečanja so za udeležence zelo koristna in zanimiva, za Metal Ravne pa so priložnost, da nam predstavi novosti, in predvsem dobra promocija podjetja."

Hrvoje Žitnik, Strojepromet Zagreb:

"Na srečanju sva s kolegom prvič. V podjetje smo iz Metala Ravne dobili vabilo in se odločili, da pridemo, saj smo dolgoletni kupci. Od srečanja pričakujem veliko informacij, predvsem pa si želim spoznati čim več ljudi."

Anton Ovtar, Srednja šola Štore:

"Pred zaposlitvijo v šoli sem delal na področju orodjarstva, zato poznam tudi laboratorije in kalilnico na Ravnah. Na srečanju orodjarjev pa sem prvič. Spoznati želim čim več novega, predvsem o materialih, obdelavah in o uporabnosti jekel. Zanimajo me zlasti tehnično-tehnološki in dimenzijski vidiki. Za učitelje je pomembno, da spremljamo novosti in jih potem posredujemo dijakom."

Slavko Novak, Merkur:

"Merkur je zelo pomemben trgovec v črni metalurgiji in že dolgo sodeluje z Metalom Ravne; te vezi naj bi ostale oziroma se še okrepile. Srečanje orodjarjev je pomembno, saj udeleženci pridobijo novo znanje. Metal Ravne preseneča z novosti, ki jih je vredno spoznati. Srečanje je pomembno tudi zaradi stikov s predstavniki različnih podjetij. Všeč mi je bilo tudi na lanskem druženju, še posebej zanimivo je bilo v Libeličah."

Tina Tominc, univ. dipl. ekon.

EUROMOLD NEKOLIKO DRUGAČE

Frankfurtski sejem trženja orodnih jekel za delo v vročem in plastiko je lani upihnil že deseto svečo. Kaj hitro je prerasel meje Evrope in se razvil v enega večjih tovrstnih sejmov v svetovnem merilu. Če bi se malo pošalili, bi mu lahko spremenili ime v **WORLD MOLD**. Vsako leto ga obišče vedno več obiskovalcev z vseh kontinentov.

foto: Marijana Robnik

foto: Marijana Robnik

foto: Marijana Robnik

Metal Ravne se ga je letos udeležil že šestič zapored. Sejem je potekal od 30. 11. do 3. 12. Prvo in drugo leto smo se sejma udeležili v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije, skupaj z drugimi razstavljalci iz Slovenije. Tretje leto smo razstavljali skupaj z Noži Ravne. Prav gotovo smo bili v začetku manj opazni in smo malce sramežljivo pogledovali po razkošnih razstavnih prostorih naših konkurentov. Tam so bili domala vsi priznani proizvajalci kakovostnih orodnih jekel.

Predlani smo naredili korak naprej. Kaj hitro nam je postalo jasno, da lahko v nekaj dneh in na enem mestu ubijemo več muh na en mah, in odločili smo se za korak naprej – za samostojen nastop na Euromoldu, za Metal Ravne zelo pomembnem sejmu.

Lani smo ponosno predstavljali naše jeklo RAVNEX, plod naporenega dela naših strokovnjakov, ki so v razvoj vložili veliko truda, vse svoje znanje, nemalo kdaj pa tudi precej svojega prostega časa, ker so verjeli v uspeh. In uspelo jim je. Jeklo RAVNEX ni več nepoznano, v Sloveniji narašča zanimanje zanj, poznajo pa ga tudi že zunaj meja.

In tako smo ponosni in dvignjenih glav opazovali, kako so nas na sejmu opazili ne samo naši potencialni novi kupci, ampak

tudi naši konkurenti, ki so prihajali na naš razstavni prostor. Eni so se predstavili, drugi pa so opazovali dogajanje bolj od daleč. Najbrž so bili vsi mnenja, da se v Metalu Ravne nekaj dogaja in je treba z nami resno računati. Vsak prodajalec je gotovo vesel novega kupca, a občutek, da te konkurenti gledajo s spoštovanjem, je nepopisen. Vsekakor velik dokaz, da smo na pravi poti in moramo pogumno nadaljevati z razvojem novih kvalitiet.

Letos smo vložili veliko naporov, da bi bil naš razstavni prostor še bolj razpoznaven in odmeven. Okrepili smo našo ekipo na sejmu, saj smo se sejma udeležili skoraj vsi komercialisti: Milan Gradišnik, ki je skrbel za obiskovalce iz Italije, Francije, Španije, Portugalske, Bližnjega vzhoda, Olga Močilnik se je posvetila predvsem obiskovalcem iz Azije in držav vzhodne Evrope, Jelka Čepin je bila na razpolago Američanom in Angležem, Tina Tominc pa je bila tam za vse obiskovalce iz Nemčije, Skandinavije, Beneluxa in Švice. Pridružil se nam je tudi Andrej Vrečič – "oče" našega RAVNEX-a, ki je bil s svojim vrhunskim znanjem na razpolago bolj "radovednim" obiskovalcem z zahtevnimi vprašanji. Za en dan sta se nam pridružila tudi direktor prodaje Stanko Triglav in glavni direktor mag. Darko Mikec. Za dobro počutje nas in naših obiskovalcev pa je poskrbela naša hostesa Marjana Robnik.

S sejma smo se z novimi izkušnjami, uspeli smo navezati mnogo novih poslovnih

foto: Marjana Robnik

foto: Marjana Robnik

foto: Marjana Robnik

stikov in izvedeli smo veliko novosti s področja proizvodnje orodnih jekel.

Seveda se naše delo po končanem sejmu ne zaključuje. K celostnemu uspehu sejma prispeva le kakovostna in profesionalno izpeljana posejemska dejavnost.

foto: Marjana Robnik

V ŠTAUHARIJI NASTAJA MUZEJ ŽELEZARSTVA IN JEKLARSTVA

Koroški pokrajinski muzej in Občina Ravne na Koroškem sta 28. oktobra javnost povabila na predstavitev razstavnega ambianta prihodnje muzejske zbirke "Tehniška dediščina Koroške" in odprtje razstave del Štefana Marflaka ter Domna Planka.

O dejavnostih za postavitev muzeja železarstva in jeklarstva na Ravnah sta spregovorila mag. Karla Oder, vodja ravenske enote muzeja, in župan Maksimilijan Večko. Glavni direktor Metala Ravne mag. Darko Mikec je dejal, da so v podjetju ponosni na preteklost, a so usmerjeni predvsem v prihodnost: s posodobitvami proizvodne opreme zagotavljajo delovna mesta. Poudaril je, da se je Metal Ravne uspešno prestrukturiral, se uveljavil kot peti največji proizvajalec

orodnih in hitroreznih jekel ter ponesel ime kraja v širni svet. Izpostavil je pomembnost muzeja za prihajajoče generacije oziroma njihovo poznavanje razvoja jeklarstva. Prizadevanja za ureditev muzeja tehniške dediščine Koroške so stara že več let. Vanje se je že takoj na začetku tvorno vključil tudi Metal Ravne. Že leta 2002 je na Občino Ravne na Koroškem brezplačno prenesel tri stavbe z zemljišči (stari laboratorij, personal in štauharijo – od leta 1994 so zavarovani kot kulturni spomenik, zdaj pa je bil dan predlog, da jih razglasijo za spomenike državnega pomena), letos pa je poskrbel še za prevoz pettonske elektro obločne peči iz stare jeklarne v muzejski kompleks, izgradnjo ploščadi za EOP in za postavitev ograje okrog muzeja oziroma ureditev vhodov vanj. V zadnjih dveh letih je bilo v omenjeni spomeniško-varstveni objekt vloženi okoli 30 milijonov tolarjev iz občinskega proračuna ter donacij, dobrih osem milijonov tolarjev pa je za muzej doslej namenilo ministrstvo za

Nekdanja krčlilnica je "zdaj sčiščena lupina", čez nekaj let bo to sodoben muzej.

Predstavitve razstavnega ambianta je zbudila radovednost med številnimi Ravenčani.

Direktor mag. Darko Mikec: "V Metalu Ravne smo ponosni na preteklost."

foto: Andreja Čibron - Kodrin

foto: Andreja Čibron - Kodrin

foto: Andreja Čibron - Kodrin

Simpatičen nastop Ansambla tolkal Glasbene šole Ravne na Koroškem.

Konec lanskega in v začetku letošnjega leta je bil obnove deležen tudi stari dimnik.

Viličarja sta pettonsko EOP iz jeklarne II prepeljala na ploščad v muzejski kompleks.

kulturo. Za dokončno ureditev muzeja po zamislih dr. Sonje Ilko, ki je projekt javnosti tudi zelo podrobno predstavila, bo treba zbrati še okoli 250 milijonov tolarjev. Po predvidevanjih naj bi bil muzej dokončan v desetih letih, saj je treba postaviti zbirke, urediti personal za potrebe razstave o življenju in navadah delavstva, obnoviti laboratorij za depoje in restavratorsko delavnico ter urediti okolico.

Na Ravnah, ki jim tudi strokovnjaki od drugod priznavajo izjemen odnos do ohranjanja tehniške dediščine (marsikje bi v samo jedro kraja potisnili druge dejavnosti), je vzniknila tudi ideja o "Slovenski poti kulture železa", ki je povezala slovenske muzeje in katere rezultat je že zloženka.

Štauharija po sto letih dobiva novo namembnost.

Marflakove slike so "kot oddaljeni zven včerajšnega sveta".

MOTIVACIJA IN OCENJEVANJE DELOVNIH SKUPIN

Pa smo se prebili do faze nagrajevanja. Oktobra je tričlanska komisija pregledala vse koticke obratov in določila skupine, ki so bile v posameznih obratih najboljše. Pri nagrajevanju smo upoštevali pripombe zaposlenih, zato ocena ni odražala le trenutnega stanja, temveč je bila sestavljena še iz naslednjih kriterijev:

SKUPNA OCENA:

OCENJEVANJE	70 %
POGOJI	10 %
ZASEDENOST SKUPINE	10 %
NAPREDOVANJE	10 %

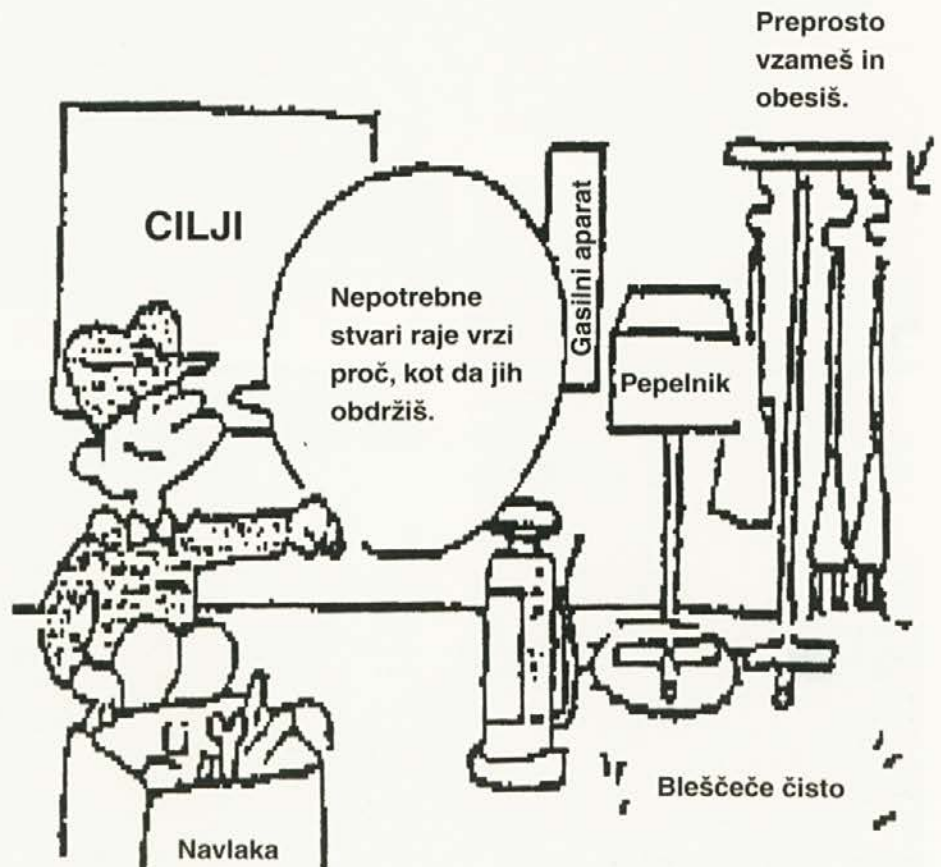
Pri pogojih smo upoštevali razliko med obrati, ki delajo v že osnovi manj urejenih prostorih (vlivališče v jeklarni, čistilnica v kovačnici ...). Zasedenost skupine pomeni, da je skupina v času ocenjevanja imela povečan obseg dela. Dodatne točke so dobile še skupine, če so bile predhodno zelo slabo ocenjene, pa so se v teh mesecih potrudile in močno izboljšale stanje.

Zaradi takšnega načina ocenjevanja se je dogodilo, da je bilo trenutno stanje v obratu v določeni skupini boljše, pa je kljub temu bila nagrajena skupina z najboljšim skupnim seštevkom. Tako je na primer bila Avtomatska kovačnica še vedno ocenjena kot najbolj urejena v kovačnici, nagrado pa so dobili v Težki kovačnici, kjer so se zelo potrudili in so stanje od predhodnega ocenjevanja močno izboljšali, pa tudi pogoji vzdrževanja so slabi. Zaposleni v Valjarni gredic so vložili veliko truda v informiranje in notranje komuniciranje in je ta moment doprinesel k nagradi.

Delavci v skupini, ki je bila najboljše ocenjena, so ob plači dobili 8.000 SIT bruto.

Prvo podeljevanje nagrad je povzročilo kar nekaj slabih, pa tudi dobrih odzivov. Glavni namen celotnega projekta je izboljšati urejenost podjetja in medsebojno komunikacijo v podjetju, s tem pa ustvariti

varnejše in udobnejše delovne razmere. Projekt smo začeli in ga bomo nadaljevali, vzpodbuda nam je tudi, da smo glede na odzive in stanje ob ocenjevanju opazili manjši napredek. Naslednje ocenjevanje bo opravila druga tričlanska ekipa v januarju, nagrada bo februarja. Za eno smučarsko karto kar bo.

Stvari ne postavlja neposredno na tla. Zavrzi vse stvari, katerih uporabe ne moreš jasno utemeljiti.

UPRAVLJANJE ČLOVEŠKEGA KAPITALA – PROJEKTU "RAZVOJ KOMPETENTNOSTI ZAPOSLENIH" NA POT

Najnovejše raziskave trdijo, da je 85 % premoženja podjetij neopredmeteno premoženje. Znotraj tega pa je največji človeški kapital, to je znanje kot temelj ustvarjanja nove vrednosti.

Zato je najbrž res ironija (Brane Gruban, Dialogus, d. o. o.), kako največje premoženje pogosto slabo razumemo, slabo merimo in še slabše upravljamo.

Da bi lahko uspešno upravljali s človeškim kapitalom v podjetju, morajo biti izpolnjeni določeni pogoji in oblikovani določeni sistemi, ki to upravljanje podpirajo. To so:

- izdelana vizija in strategija podjetja,
- oblikovana organizacijska kultura – vrednote,
- vzpostavljen sistem notranjega komuniciranja.

V Metalu Ravne smo te pogoje ustvarili, sedaj jih vzdržujemo in po potrebi spreminjamo tako, da smo kar najbolj pripravljeni za nastop na svetovnem odru. Imamo torej temelje, na katere lahko postavimo sisteme, ki omogočajo bolj ali manj celovito upravljanje človeških virov. Sistemi, ki jih je treba oblikovati, so:

oblikovanje zaposlenih	→	program razvoja kompetentnosti
razvoj potencialov zaposlenih	→	program razvoja karier
napredovanje zaposlenih	→	program kadrovskih nasledstev
ugotavljanje delovne uspešnosti	→	program upravljanja delovne uspešnosti

Oblikovanje zaposlenih s pomočjo programa razvoja kompetentnosti je torej naš naslednji korak. S projektom bomo začeli leta 2006 in ga zaključili predvidoma v dveh letih. Izkušnje sistemov naše velikosti namreč kažejo (Mercur, Lek), da je za uspešno in celovito delovanje programa potreben čas. Čas, v katerem se spreminjajo predvsem vrednote in miselnost.

Namen programa razvoja kompetentnosti

Zagotoviti, da bodo imeli zaposleni ali potencialni zaposleni potrebna znanja, spretnosti, sposobnosti in lastnosti za izvajanje dela skladno s cilji podjetja.

Kaj je kompetentnost

Če imajo zaposleni zahtevano znanje, spretnosti, sposobnosti, obnašanje in stališča, so motivirani in zavzeti ter imajo predispozicije, potrebne za uspešno opravljanje dela, potem pravimo, da imajo kompetence za opravljanje določenega dela.

Nekatere teh lastnosti upoštevamo in smo nanje pozorni pri izboru sodelavcev, druge

lahko v podjetju oblikujemo, razvijamo in usmerjamo skladno s cilji in strategijo podjetja.

Kako si zamišljamo potek projekta

V postopku ugotavljanja kompetentnosti najprej ugotovimo zahteve dela oziroma izdelamo kompetenčni profil delovnega mesta:

- z analizo procesa in določanja vloge človeških virov v procesu,
- z analizo delovnih mest, s sistemizacijo in z opisi,
- z analizo kritičnih dogodkov.

V teh postopkih moramo dobiti odgovore na vprašanja:

- kaj je naloga izvajalcev, kaj morajo narediti, kakšni so pričakovani rezultati njihovega dela,
- katera znanja (izobrazba, usposobitve, izkušnje) morajo imeti,
- katere sposobnosti in lastnosti mora izvajalec imeti, da je lahko učinkovit in uspešen,
- katere spretnosti mora razviti,
- kakšno naj bo vedenje zaposlenih, odnosi, stališča ...

Bernarda Breznik, univ. dipl. inž. metal. in mater.

S tem so določene kompetence, ki jih posamezno delo zahteva. Potrebne kompetence morajo biti izražene tako, da jih posamezniki prepoznajo in razumejo ter prevedejo v potrebno vedenje. Postati in biti kompetenten sta oziroma morata postati pogoj in cilj zaposlenih.

Ko nam je jasno, pod kakšnimi pogoji je določeno delo opravljeno najbolje, moramo dobiti še sliko z druge strani. Kaj bi delavci morali znati oziroma pod kakšnimi pogoji bi delo opravili najbolje. Izhajamo iz predpostavke, da so kompetentni delavci uspešni delavci.

Sledi izdelava profila delavcev – ugotavljanje, kakšna znanja, izkušnje, sposobnosti, spretnosti, lastnosti imajo zaposleni, kakšni so njihova motivacija, stališča, odnos do dela, ali imajo vrednote, ki jih zahteva delo.

Podatke zbiramo z:

- ocenjevanjem:
 - strukturirani intervju,
 - samoocenitve – vprašalniki, profili,
 - ocenitveni (assessment) postopki – opazovanje v delovni situaciji ali v igri vlog,
 - primerjave ekstremov (najboljšega in najslabšega izvajalca);
- merjenjem:
 - testiranje s psihološkimi testi in z osebnostnimi vprašalniki,
 - analiza situacij,
 - analiza kritičnih dogodkov,
 - analiza kariernih in funkcionalnih izkušenj.

Tako dobimo dva profila, profil kompetenčnih zahtev delovnega mesta in osebni profil delavca. Ko se profila ujemata, govorimo o kompetentnosti izvajalcev. Naš cilj in cilj vsakega delodajalca je imeti **kompetentne zaposlene**.

Razhajanja med zahtevami in dejanskim stanjem bodo pokazala, katera znanja ali hotenja manjkajo zaposlenim. Verjetno bomo nemalokrat ugotovili, da imajo zaposleni tudi mnoga skrita znanja, ki jih pri sedanjem delu ne morejo uporabiti, bi jih pa lahko, če bi imeli to možnost.

Ukrepi za doseganje kompetentnosti zaposlenih

Kot smo rekli, morajo biti kompetence izražene tako, da jih posamezniki prepoznajo in razumejo ter prevedejo v potrebno vedenje. Izražena pričakovanja delodajalca in jasna ocena njihove kompetentnosti bodo zaposlenim posredovani v razgovorih, ki bodo med njimi in vodjem potekali v obliki letnih razgovorov. Na tem razgovoru se bosta vodja in delavec dogovorila za cilje, ki jih morata doseči, in način, kako bosta to dosegla. Razgovor bo tudi podlaga za izdelavo plana izobraževanja in usposabljanja za izvajanje organizacijskih sprememb, za premestitve ...

Zaposleni bodo prepoznali, kaj delodajalec od njih pričakuje, in ocenili, ali so kompetentni za uresničevanje teh pričakovanj. Če veš, kaj moraš spremeniti, potem to tudi narediš.

Program zagotavljanja kompetentnosti ni enkratna akcija. To je način dela in življenja organizacije. Ravnesje med zahtevami in izpolnjevanjem zahtev, ki pomeni kompetentnost, je krhko oziroma se nenehno ruši. Spreminjajo se tako zahteve dela kot ljudje. Zato mora kompetentnost postati **vrednota**, postati mora želja in sposobnost zaposlenih, da se spreminjajo in prilagajajo.

ŽLINDRA – ODPADEK ALI UPORABEN MATERIAL?

Zgodovina uporabe stranskih produktov jeklarske industrije je zelo stara. Žlindra se že stoletja uporablja kot konstrukcijski ali gradbeni material. Šele natančne analize in raziskave v zadnjih desetletjih pa so razkrile prave lastnosti žlindre in s tem se je začela nova doba uporabe žlindre.

V Evropi deluje Evropsko združenje za žlindro, katere člani smo tudi predstavniki Slovenije. Tako je bila od 14. do 16. 11. 2005 v Düsseldorfu organizirana svetovna konferenca za žlindro, ki se je udeležilo okrog 200 predstavnikov iz 37 držav. Na konferenci so bile obravnavane predvsem teme o predelavi in ponovni uporabi žlindre. Zaradi tega je bila konferenca zanimiva tako za predstavnike jeklarskih podjetij, kjer nastaja žlindra, kakor tudi za strokovnjake s področja gradbeništva in cementne industrije, kjer se žlindra kot proizvod porablja.

Danes poznamo več vrst žlinder, v grobem pa jih ločimo na plavžno in jeklarsko žlindro. Obe žlindri se med seboj razlikujeta tako po sestavi kakor tudi po uporabi. Leta 2002 je v Evropi nastalo okoli 18 milijonov ton plavžne žlindre. Glavnino te žlindre po nastanku zdrobijo in zmeljejo v prah ter uporabijo kot surovino za izdelavo cementa, del žlindre porabijo v cestogradnji, manjši delež pa v kmetijstvu kot regulator pH vrednosti (podobno kot apno). Proizvodnja jeklarske žlindre v letu 2002 je znašala 17,2 tone, ponovna uporaba te žlindre pa je zaradi zahtevnosti predelave manjša od plavžne žlindre, tako da okrog 37 % proizvedene žlindre v Evropi še vedno odlagajo. Elektro žlindra (črna žlindra) je po sestavi zelo trda in kot taka primerna za spodnje usloje cest, kot agregat za asfaltne prevleke, za nasipe ob železniških progah, za zvočne bariere ob cestah ... Zaradi poroznosti imajo žlindre lastnosti filtrirnega sredstva in jih kot take uporabljajo za čiščenje vod zaradi organskih onesnaženj. Bela žlindra je primerna za uporabo v kmetijstvu.

V Metalu Ravne nastajata črna žlindra in bela žlindra. Leta 2004 smo se povezali s podjetjem, ki nam nudi storitev drobljenja žlindre. S tem stranski produkt jekla predelamo v uporaben gradbeni material. Zdrobljeno žlindro porabimo kot spodnji usloj cestišča. Tako smo letos ponovno uporabili 45 % žlindre. Prihodnje leto bomo nadaljevali s projektom, saj želimo v uporaben produkt predelati čim večji delež žlindre, poleg tega bomo nadaljevali s poskusi za izdelavo čim kakovostnejšega gradbenega materiala.

Stroj za drobljenje gradbenih materialov na Haldi. Zaposleni pri drobilcu povedo, da je žlindra veliko trdnjša od betonskih ruševin.

Oddelek Kontroling

POSLOVANJE METALA RAVNE JE V LETU 2005 IZJEMNO USPEŠNO

Proizvodnja

Skupna proizvodnja je znašala 206.064 ton, kar je več kot v enakem lanskem obdobju in za 6 % več, kot znaša 10/12 plana za leto 2005.

(Tabela 1 in Graf 1)

Prodaja

Prodaja je bila za 53 % večja od dosežene v enakem lanskem obdobju ter za 19 % višja od planirane.

(Tabela 2 in Graf 2)

Rezultat poslovanja

Obdobje 1.–10. 2005 smo zaključili z doslej najboljšim poslovnim rezultatom. Čisti dobiček je znašal 3,6 milijarde SIT, kar je tudi bistveno boljše od planiranega.

Tabela 1

Tone	Dejansko I.–X. 2004	10/12 plana 2005	Dejansko I.–X. 2005	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Ingoli	87.631	86.667	93.098	106,2	170,4
EPŽ	2.633	3.333	2.481	94,2	74,4
Valjane gredice	43.724	40.200	44.981	102,9	111,9
Valjani profili	30.538	32.400	32.834	107,5	101,3
Kovano	23.158	26.583	26.836	115,9	101,0
Svetli profili	7.154	5.200	5.834	81,5	112,2
Skupaj	194.838	194.383	206.064	105,8	106,0

Proizvodnja odlitega jekla po mesecih (Graf 1) | Plan 2005 = 8.667 ton/mesec

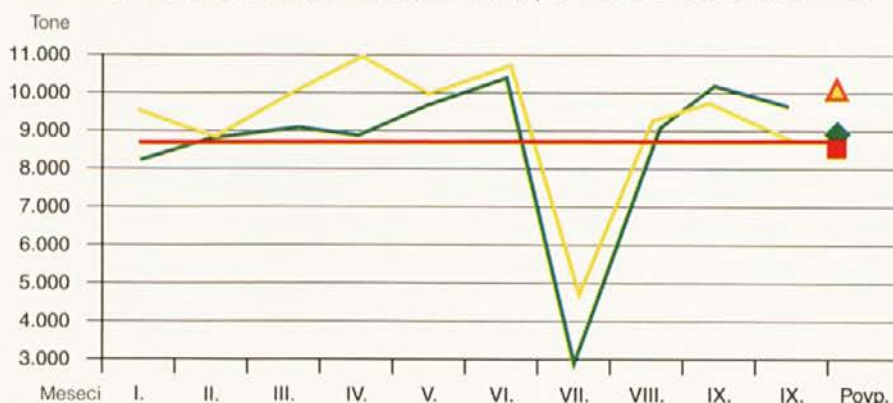
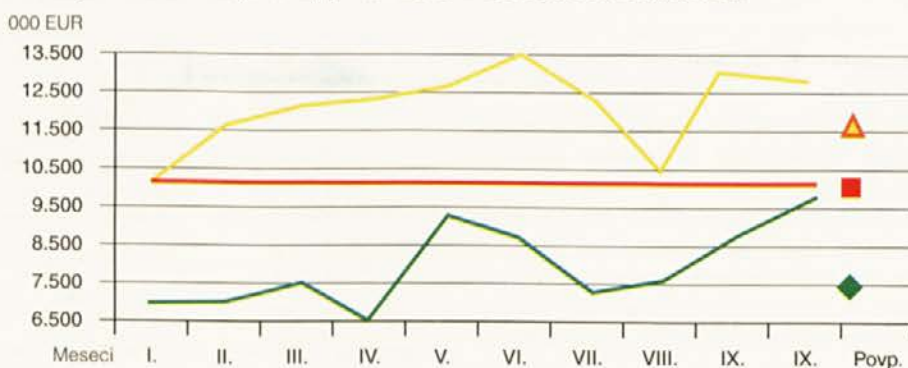

Tabela 2

	Dejansko I.–X. 2004	10/12 plana 2005	Dejansko I.–X. 2005	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Vrednost prodaje – v mio EUR	79,2	101,5	121,2	153,0	119,4
Prodaja izdelkov – v tonah	60.928	61.983	62.131	102,0	100,2
Povprečna prodajna cena – v EUR/t	1.252	1.600	1.898	151,6	118,6

Prodaja – vrednost (Graf 2) | Plan 2005 = 10.150.000 EUR/mesec

Legenda: ◆ Dejansko 2004 ■ Plan 2005 ▲ Dejansko 2005

Oddelek Kadri

ZAPOSLENI

Jubilanti

10 let

Igor Čegovnik, Dušan Kerbev, Alojz Poročnik, Simon Hudej, Marko Stopar

20 let

Dušan Grzina, Aleš Mesner, Dušan Poberžnik, Karolina Černjak, Alenka Janšek, Janez Jezernik, Anka Maklin, Dušan Markovič, Darko Mihev, Marjan Mlakar, Jože Pokržnik, Drago Popič, Marko Pušnik, Andreja Štruc, Franc Zupanc

30 let

Miroslav Čebulj, Jožef Kovačič, Branko Pirnat, Ivan Vrhovnik, Marjan Grabner, Zijad Porič, Franjo Posel, Franjo Sakač, Janez Stočko, Đuro Tandar

Podelitev štipendij novim štipendistom

Na začetku šolskega oziroma študijskega leta 2005/2006 smo v Metalu Ravne podelili štipendije novim štipendistom:

- Roku Gostenčniku za izobraževanje na Srednji šoli Ravne, program PTI strojni tehnik,
- Domnu Zaberčniku za študij visokošolskega strokovnega programa strojništva na Fakulteti za strojništvo Maribor,
- Tomažu Dojniku za študij visokošolskega strokovnega programa računalništva in informatike na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Maribor.

Žal so tudi letos ostale nepodeljene štipendije:

- za program srednjega poklicnega izobraževanja **strojni mehanik**,
- za univerzitetni študijski program **metalurgija in materiali** na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani,

ker ni bilo prijav.

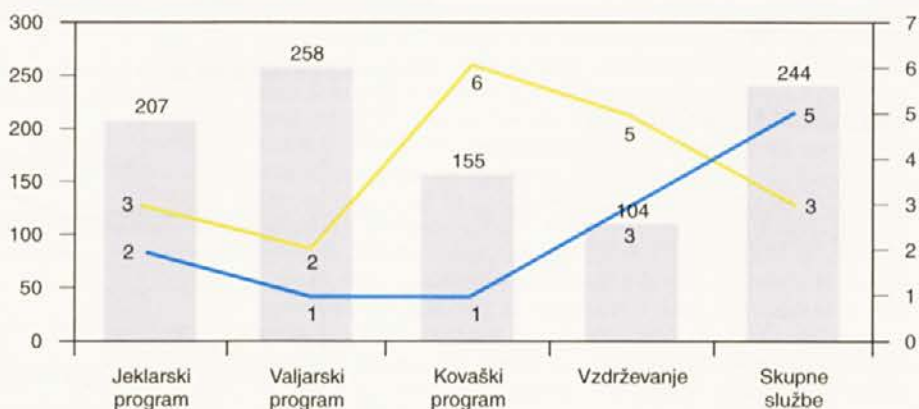
Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da nismo mogli niti razpisati niti podeliti štipendij za program poklicnega metalurškega izobraževanja, saj je le-ta v prenovi in ga Srednja šola Ravne že od leta 2000 ne izvaja. Zdaj potekajo aktivnosti, da bi bil vpis v naslednjem šolskem letu. Skupaj imamo v Metalu Ravne štiri štipendiste.

Število in gibanje zaposlenih septembra, oktobra in novembra 2005

	Število zaposlenih 1. 9. 2005	Število zaposlenih 30. 11. 2005	Sklenili delovno razmerje	Prekinili delovno razmerje
Jeklarski program	206	207	3	2
Valjarski program	257	258	2	1
Kovaški program	149	155	6	1
Vzdrževanje	102	104	5	3
Skupne službe	243	244	3	5
Skupaj	957	968	19	12

Število zaposlenih

Število prihodov/odhodov

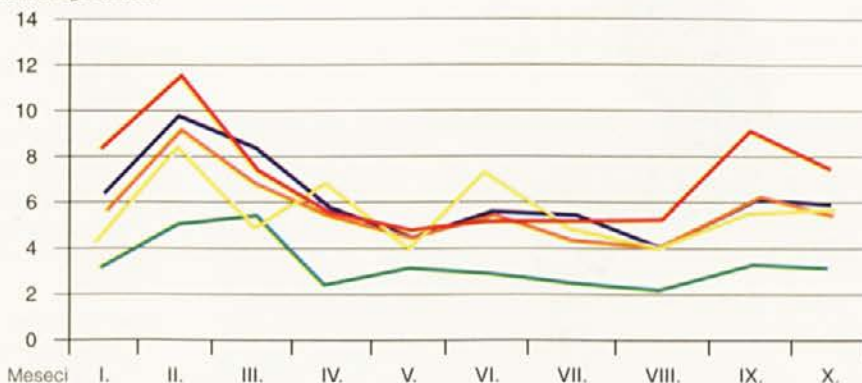

Legenda: — Sklenili delovno razmerje — Prekinili delovno razmerje Število 30.11. 2005

Bolniške odsotnosti – odsotnost v % (ure bolniške na število opravljenih ur)

	Povprečje 2005
Jeklarski program	6,1
Valjarski program	7,0
Kovaški program	5,5
Skupne službe	3,4
Skupaj	5,6

% bolniškega staleža

Legenda: — Skupne službe — Valjarski program — Kovaški program — Jeklarski program — Skupaj

Mag. Darko Mikec

Branislav Keček, univ. dipl. inž. metal. in mater.

39. LETNA KONFERENCA ZDRUŽENJA PROIZVAJALCEV JEKLA

V začetku oktobra je v Seulu potekala 39. letna konferenca Zdrženja proizvajalcev jekla – International Iron and Steel Institute (IISI). Konference se je udeležilo več kot 400 direktorjev jeklarskih družb, članic združenja IISI, med njimi predsedniki največjih jeklarskih podjetij. Na konferenci so bili prisotni predsednik podjetja Nipon Steel, Akio Mimura, predsednik podjetja Aceloor, Guy Dole, in predsednik podjetja Mittal Steel, Lakshimi Mittal.

V lanskem letu se je končno združenju IISI pridružilo Kitajsko združenje jeklarske industrije oz. pet največjih kitajskih proizvajalcev jekla. Nova članstva iz Kitajske in Rusije so zelo pomembna za organizacijo IISI, saj lahko sedaj potekajo pogovori dejansko na globalni ravni. Zelo pomembna sta dobro komuniciranje in izmenjava informacij z jeklarskimi podjetji iz Kitajske in Rusije, kjer povpraševanje po jeklu, zmogljivosti za proizvodnjo jekla in poraba strateških surovin skokovito rastejo.

Glavne teme letošnje konference so bile: splošni trendi povpraševanja in ponudbe jekla, gibanje cen strateških surovin za proizvodnjo jekla ter nove tehnologije in razvoj jeklarske industrije. Organizator konference je bilo največje korejsko jeklarsko podjetje POSCO.

Predsednik podjetja Lee Ku-Taek, ki je imel uvodni nagovor, je name naredil velik vtis, in bi zato želel nekaj njegovih misli deliti z bralci Metala. V zadnjem obdobju so ljudje po vsem svetu, zaradi visokih cen jekla in pomanjkanja jekla na trgu, ponovno spoznali pravo vrednost jekla kot materiala. Večini jeklarskih podjetij je uspelo v zadnjem letu doseči dobre poslovne rezultate, vendar ostaja vprašanje, ali si je svetovna jeklarska industrija uspela zagotoviti stabilno rast. Na žalost je odgovor NE in cikličnost jeklarske industrije se bo ponovila ter z njo težave v jeklarskih podjetjih. V letu 2006 poznavalci jeklarskega trga napovedujejo nadaljevanje konjunktura na trgu, vendar pa so napovedi manj optimistične, kot so bile za letos.

Konferenca je bila edinstvena priložnost za srečanja s predsedniki svetovne jeklarske industrije in pogovore z njimi. Na konferenci sem imel priložnost srečati direktorje iz konkurenčnih podjetij EWK, BöhlerUdeholm, Daido in Cogne.

75. KONFERENCA AIKW

V švicarskem mestu Luzern je od 5. do 7. oktobra 2005 potekala že 75. konferenca AIKW.

Združenje AIKW – Association of International Roll Pass Designers and Rolling Mill Engineers je bilo ustanovljeno leta 1950 ter združuje kalibrerje in inženirje iz valjarn.

Letošnjemu vabilu organizatorjev se je odzvalo preko 220 udeležencev iz vsega sveta, konference pa smo se udeležili tudi predstavniki Metala Ravne, in sicer namestnik glavnega direktorja Andrej Gradišnik, direktor Valjarskega programa Branislav Keček in vodja tehnološkega oddelka v Valjarskem programu Jure Jamer.

V okviru konference se je zvrstilo 10 predavanj s področja vroče plastične predelave jekla – valjanja ter področij, ki so z njim tesno povezana ali ga dopolnjujejo. Tako so bili v referatih predstavljeni razvoj in težnje razvoja v jeklarstvu, razvoj v tehnologiji valjanja, razvoj s področja izdelave valjev za valjavske proge, vpliv kalibracije in vodenja valjanca med valjanjem na pojav površinskih napak na valjanih profilih ter druge zanimive teme.

Zadnji dan konference je bil organiziran fakultativni ogled dveh valjarn iz skupine Swiss Steel Ltd., in sicer Moos Stahl AG ter Gerlafingen AG, ki smo si jo tudi ogledali.

Podjetje Gerlafingen AG zaposluje 550 ljudi in letno proizvede 650.000 t konstrukcijskega jekla. Opremljeni so s 70-tonsko elektro obločno pečjo z možnostjo obdelave jekla v ponovci ter konti livno napravo, kjer lijejo slabe dimenzij 130 x 170 mm do 130 x 300 mm. Slabe dolžine 12,5 m ogrevajo v potisni peči z zmogljivostjo 100 t/h. Sledi valjanje na dveh valjavskih progah. Na valjavski progi za valjanje ploščatih profilov valjajo profile širine do 300 mm, na Combi valjavski progi (kombinacija valjavskih prog za valjanje palic in kolobarjev) pa okrogle profile in rebraste profile (reinforced bar) v dimenzijah od 5,5 do 100 mm.

V razgovorih z ostalimi udeleženci konference smo bili enotnega mnenja, da so takšne konference in strokovni seminarji priložnost, da strokovnjaki s sorodnih področij ne samo izmenjajo informacije o dogajanjih na trgu in o proizvodnih ter raziskovalnih dejavnostih, ampak da navežejo osebne stike, ki krepijo zaupanje med ljudmi in podjetji, ki delajo v isti branži, ter na ta način ustvarjajo razmere za rast in moč branže, ki nam daje vsakdanji kruh.

Mag. Gabrijela Čevnik

Anita Ivartnik, BVD – RAVNE, d. o. o.

21th MB FERROALLOYS CONFERENCE (13.–15. 11. 2005, MONTE CARLO, MONAKO)

Konference sem se udeležila skupaj z Majdo Vogel. V okviru konference sva vzpostavili stike z novimi proizvajalci in prodajalci.

Na konferenci so bili predstavljeni številni prispevki na temo mangana, niklja, molibdena, ferokroma, silicija in vanadija. V njih so bile nakazane osnovne smernice za prihodnje leto oziroma trend rasti proizvodnje, porabe in cen posameznih ferozlitin.

foto: Tomo Jeseňičnik

HIGIENSKO STANJE SANITARNO TEH- NIČNIH OBJEKTOV IN OPREME

Novembra je v podjetju Metal Ravne potekal pregled higienskega stanja sanitarno tehničnih objektov in opreme.

Namen pregleda je bil odkrivanje pomanjkljivosti v urejenosti delovnih mest, higienskem stanju sanitarnih prostorov oziroma splošnem zagotavljanju varnosti in zdravja na delovnem mestu. V pregled je bil vključen nadzor sanitarnih prostorov; garderob, umivalnic, sanitarij in delno tudi urejenosti delovnih mest. Ugotovljeno je bilo, da je stanje glede na zahteve zakona o varnosti in zdravja pri delu zadovoljivo. Kljub napredku pri zagotavljanju ustreznosti pregledanih prostorov in opreme je treba odpraviti nekaj manjših pomanjkljivosti.

Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih opredeljuje, kakšni in kako morajo biti urejeni sanitarni prostori (garderobe, kopalnice in umivalnice, stranišča). Delavci morajo imeti na razpolago garderobe, v katerih se preoblačijo in hranijo civilno in delovno obleko. Garderobni prostori morajo ustrezati številu zaposlenih, načinu hrambe obleke in razmeram, v katerih se opravlja delo. Garderobe morajo biti ločene, na moške in ženske. Delavcem, ki imajo opravka s strupenimi snovmi ali snovmi, ki imajo neprijeten vonj, oziroma delajo v obratih, v katerih so pri delu izpostavljeni visokim temperaturam ali vlagi, mora delodajalec zagotoviti garderobne omarice za delovno in navadno obleko. Garderobe morajo biti v bližini umivalnic in kopalnic. Garderobe, ki jih istočasno uporablja več delavcev, morajo imeti ob omaricah predelane stene z obešalniki. Talna površina garderobe ne sme biti manjša od 6 m². Garderobe morajo biti opremljene z omaricami s ključavnico, v katerih delavci med delovnim časom hranijo svojo obleko. Na razpolago morajo imeti tudi sedeže. Delodajalec mora poleg garderob zagotoviti tudi kopalnice in umivalnice, če to narekuje narava dela ali to zahtevajo zdravstveni razlogi. Biti morajo zagotovljene posebej za moške in ženske in v posebnih prostorih v bližini garderob, od katerih morajo biti ločene, vendar mora med njimi obstajati neposredna povezava. Talna površina kopalnice mora znašati najmanj 4 m². Ti prostori morajo biti ogrevani, umivalnice pa imeti zagotovljeno tekočo toplo in hladno vodo. Število prh v kopalnici je odvisno od vrste dela, ki ga delavci opravljajo, in števila zaposlenih. Če se delavci pri delu močno znojijo, delajo v prahu, s strupenimi snovmi ali snovmi z neprijetnim vonjem, mora biti zagotovljena vsaj ena prha na pet delavcev. Če delodajalec zaradi narave dela ni dolžan zagotoviti kopalnic s prhami, mora v bližini garderob urediti umivalnice, v katerih morajo biti na razpolago

sredstva za umivanje in dezinfekcijo rok ter sušilec za roke.

K sanitarnim prostorom sodijo tudi stranišča, ki morajo biti v bližini delovnega mesta in opremljena za umivalniki za umivanje rok. Kjer je zaposlenih več kot pet delavcev različnih spolov, morajo biti prostori ločeni za ženske in moške. Stranišča morajo biti tudi v neposredni bližini prostorov za počitek, dežurstvo ter garderob in kopalnic. Število stranišč v objektu, v katerem so delovna mesta, je odvisno od števila delavcev. Za največ 30 moških oziroma 20 žensk mora biti eno stranišče, poleg moškega stranišča pa mora biti tudi pisoar. Straniščni prostori in predprostori z umivalniki morajo imeti urejeno zračenje.

Poleg sanitarnih prostorov morajo biti zagotovljeni posebni prostori, ki vključujejo prostor za počitek, prostor za aktivni odmor, za kajenje, prostor za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme. Velikost prostora za počitek mora biti prilagojena številu oseb, ki ga istočasno uporabljajo. Prostori morajo biti opremljeni z mizami, ki se enostavno čistijo, s sedeži z naslonjalom ter z obešalniki za obleko.

V prostorih za počitek morajo biti delavcem na razpolago tekoča pitna voda in brezalkoholne pijače.

Izboljšati bo treba skrb zaposlenih za čistočo sanitarij

Gleda na prej naštetih pravila v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja na delovnem mestu z vidika higiene lahko

foto: Mirjam Pesičar

povzamemo naslednje:

Ob pregledu higienskega stanja sanitarno tehničnih prostorov in opreme, ki je bil izveden v podjetju Metal Ravne, je bilo ugotovljeno, da so razmere dobre in manjkajo le določene malenkosti za brezhibno delovanje opreme, ki pa se v veliki večini nadomešča z novo. Stanje se glede na prejšnja leta izboljšuje predvsem s prenavljanjem prostorov, posodabljanjem opreme in s posvečanjem večje pozornosti vprašanjem, ki zadevajo urejenost tovrstnih prostorov. Tako je veliko objektov in opreme prenovljenih ali pa so v fazi prenove, kar potrjuje, da se omenjenemu vprašanju le posveča pozornost. Slabo je predvsem higiensko stanje sanitarij in umivalnic ali, konkretnije rečeno, pomanjkljiva je njihova čistoča. To ne pomeni, da ni v zadostni meri poskrbljeno za čiščenje oziroma pospravljanje, ampak da manjkata predvsem zavest in odgovornost vsakega posameznika v skrbi za urejenost

prostorov v skupnem interesu. Veliko prostorov in opreme je namreč v slabem stanju prav zaradi nevestnega ravnanja delavcev, ki le-to poškodujejo in s tem naredijo škodo sodelavcem, a tudi sebi. Pri tem pa velja, da bi moral vsakdo sam poskrbeti, da prostore in opremo, ki jih je uporabljal, zapusti takšne, kot jih želi sam naslednjič uporabiti, in tako ohraniti le-te v dobrem stanju.

Garderobni prostori, sanitarije, umivalnice ipd. so postavljeni in opremljeni tako, kot zahteva pravilnik. Delodajalec je namreč izvajanje le-tega dolžan zagotoviti do te mere, da je delavcem zagotovljena največja mera varnosti in zdravja na delovnem mestu. Seveda pa se mora vsakdo sam zavedati tudi dolžnosti, ki jo imamo, da ohranimo svoje delovno okolje v prvi vrsti varno in zdravo, kar pa lahko dosežemo z odgovornostjo in odnosom do tistega, kar je v prvi vrsti v naše skupno dobro.

foto: Mirjam Pesičar

foto: Mirjam Pesičar

Metka Markovič, dr. med., spec. spl. med.

PARKINSONOVA BOLEZEN

Parkinsonova bolezen spada v skupino t. i. parkinsonskih sindromov, ki jih lahko razdelimo na:

pravo Parkinsonovo bolezen in na Parkinsonovi boleznih podobna stanja. Skupne značilnosti obeh se kažejo v počasnosti in bornosti gibov. To je vidno že pri hoji, saj bolnik ne spremlja korakov z normalnimi zamahi rok, na obrazu pa se mimika ne spremeni v situaciji, v kateri bi pričakovali čustveni odziv. Pogostnost prave Parkinsonove bolezni je približno desetkrat večja od pogostosti drugih parkinsonskih stanj. V obeh primerih se bolezen pojavlja v starosti in z večjo starostjo postaja še pogostejša.

V Sloveniji je približno 3000 bolnikov; bolniki so starejši, prizadetih je en odstotek ljudi, starejših od 65 let.

Znaki bolezni predvsem kot motnje gibanja

Vzroki za nastanek bolezni niso popolnoma jasni. Pri njenem nastanku so pomembni genetski dejavniki in dejavniki okolja. Pesticidi v pitni vodi so samo eden od vzrokov, ki bi mogli vplivati na nastanek bolezni. Znaki Parkinsonove bolezni so se pojavili pri nekaterih uživalcih sintetičnih mamil. Pri genetskih dejavnikih gre predvsem za podedovano povečano občutljivost za nastanek bolezni.

Bolezen se razvija počasi. Začne se skoraj neopazno po 50. letu starosti, vendar lahko zbolijo tudi mlajši, celo pred 20. letom starosti.

Znaki bolezni se kažejo kot motnje gibanja. Večkrat svojci opazijo, da je z bolnikom nekaj narobe in ga na to opozorijo. Pogosto se pojavi značilno tresenje okončin, predvsem rok v mirovanju. Tresenje običajno preneha, ko bolnik postane aktiven z rokami, zato bolezen pri dnevnih opravilih v začetku ni moteča. Kljub temu se bolniki tresenja okončin, ki se ob pozornosti in razburjenju poveča, zelo sramujejo. Še bolj moteči sta počasnost gibov in okorelost udov. Bolniki ugotovijo, da so počasni in nespretni pri finih opravilih, npr. pri zapenjanju gumbov ali uporabi jedilnega pribora. Pisava postane bolj drobna, včasih se pomanjša že leta pred nastankom bolezni. Sprva se težave z gibanjem pojavijo samo na enem udu in se pozneje razširijo na druge

okončine. Takšno nesimetrično prizadetost udov je praviloma opaziti tudi pozneje, ko bolezen napreduje. Še pred začetkom gibalnih težav pa se utegne pojaviti tudi potrtost. Pešanje umskih sposobnosti ni zgodnja značilnost Parkinsonove bolezni. Bolniki so lahko videti otopeli, deloma na račun borne obrazne mimike, dejansko pa so mentalno bistri. Včasih se bolezen prične kot globoka nepojasnjena bolečina v kateri od okončin.

Ko bolezen napreduje, se spremeni telesna drža bolnikov. Pri hoji in stoji so v pasu sklonjeni naprej. Koraki postanejo kratki in podrsavajoči, bolniki se ne morejo obrniti na mestu in ko se pri hoji naenkrat ustavijo, ne morejo znova začeti koraka. Težave imajo pri premagovanju enostavnih ovir, zaradi česar se utegnejo zaustaviti pred odprtimi vrati in ne morejo več naprej. Na mestu stojijo kot vkopani, dokler jih kakšen zunanji dražljaj, npr. potisk spremljevalca, znova ne spravi v tek. Pojavijo se lahko še omedlevice, pri moških impotenca, motnje mokrenja in nestabilnost s padci. Skoraj stalni spremljevalec Parkinsonove bolezni je zaprtje. V pozni fazi bolezni se pojavi popuščenje učinka zdravil, zato jih mora bolnik jemati v višjih odmerkih, kar pa utegne sprožiti halucinacije ali nehotene zviyajoče gibe telesa in okončin, imenovane zgbiki. Znaki napredovale bolezni se pojavijo šele nekaj let po začetku zdravljenja, pri različnih bolnikih različno, pri polovici bolnikov približno čez pet let. V napredovalem obdobju so bolniki zelo odvisni od pomoči svojcev, saj niso več sposobni skrbeti zase.

Diagnoze Parkinsonove bolezni ne moremo postaviti z laboratorijskimi ali drugimi preiskavami, ki so običajne pri nevrološkem pregledu. Temelj diagnoze je klinični pregled.

Če je bolezen že dovolj razvita, diagnoze ni težko postaviti. Bolnik je rahlo sključen, roka mu potresuje, njegove mišice so otrdele, zato težko hodi, podrsava in ima poseben otrdel videz na obrazu.

Za zdaj le terapija z zdravili

Temeljno izhodišče pri zdravljenju izhaja iz spoznanja, da v možganih primanjkuje dopamina. Standard zdravljenja je predhodnik dopamina levodopa, ki se v možganih spremeni v dopamin. Pri nas so na voljo preparati Stalevo, Nakom, Nadopar, ki zmanjšajo tresavico, mišično

okorelost, zaradi česar je gibanje lažje. Ljudem z blago obliko bolezni omogočijo, da spet pridobijo normalno raven dejavnosti, drugim, ki so že močno odvisni od tuje pomoči, pa omogočijo, da postanejo spet samostojnejši.

Kljub učinkovitosti zaenkrat nobeno zdravilo ne more pozdraviti bolezni, ampak samo omili simptome in jih omeji. Zdravila učinkujejo najmočneje prva leta, ko jih nevrolog uvede v terapijo. Potem deluje zdravilo vse krajše in po nekaj letih pride do izzvenevanja učinka.

Nevrolog bo skušal najti najustreznejšo in optimalno terapijo, da bo imel bolnik čim manj zgbikov. Če bo treba, bo predpisal zdravila še pogosteje, na dve uri ali tri ure, ali levodopi dodal še kakšno novo zdravilo. Nujno pa je, da se vključijo v obravnavo še psihiater, delovni terapevt, fizioterapevt, dietetik. Celotno ekipo usklajuje t. i. parkinsonska sestra. Taka ekipa po angleškem vzoru deluje pri nas na Nevrološki kliniki v Ljubljani in je edina tovrstna v Vzhodni Evropi.

Zdravljenje s kirurgijo je šele v povojih, v Sloveniji potekajo priprave na te posege, kjer se v možgane vgradi posebne stimulatorje.

Društvo Trepetlika v pomoč bolnikom in svojcem

Bolniki s Parkinsonovo boleznijo so v Sloveniji združeni v društvu, ki se imenuje Trepetlika in deluje že trinajst let. Sedež ima v Ljubljani, dejavnost pa je razširilo še na Maribor, Celje in Novo Gorico. Vanj so poleg bolnikov vključeni tudi svojci in bolniki z distonijo in s Huntingtonovo boleznijo. Poleg združevanja ljudi s podobnimi zdravstvenimi težavami je glavni namen društva predvsem izobraževanje bolnikov in njihovih svojcev o novostih zdravljenja ter seznanjanje z načini lajšanja življenja bolnikov. Društvo nekajkrat letno izda glasilo Trepetlika, ki ga člani prejmejo brezplačno. Društvo je včlanjeno v Evropsko zvezo bolnikov s Parkinsonovo boleznijo. Poleg izletov in tradicionalnega prednovoletnega plesa za člane prireja hidrogimnastiko v bazenu.

Sedež društva Trepetlika je v Ljubljani – Šišenska 23.

Vse informacije so dostopne na telefonski številki: 01 51 51 090 in 01 51 51 091.

Miran Klančnik, predsednik ASK Fužinar

ALPSKI SMUČARSKI KLUB FUŽINAR – Z NOVIMI MOČMI V SEZONO 2005/2006

Alpsko smučanje ima na Koroškem bogato in dolgo zgodovino. Veliko zaslug za to ima Smučarski klub Fužinar, saj je vzgojil mnogo odličnih smučarjev, ki so zastopali barve Fužinarja in promovirali Ravne na največjih tekmovanjih doma in v tujini: sestri in brata Fanedl, Vida Tevž, Marjeta Matvoz, Irena Jež, Erna Kotnik, Berti Zagernik, Lojz Potočnik, Roman in Andrej Hölbl, Pavli Čebulj, Matej Čuješ in še bi lahko naštevali odlične Fužinarjeve tekmovalce.

Po obdobju sušnih let, ko rezultati niso bili takšni kot v preteklosti, smo v novo sezono zakorakali zelo ambiciozno. Oktobra smo se zbrali na izrednem občnem zboru, kjer smo izvolili novo vodstvo kluba, katerega dolgoročni cilj je, da ASK Fužinar postavi zopet na tisto mesto, kjer je že bil pred leti. V vodstvu kluba se zavedamo, da se pri smučanju v kratkem času ne da veliko narediti in da bodo rezultati kakovostnega dela vidni šele po nekaj sezonah. V individualnih športih so nam na Ravnah lahko za zgled igralci namiznega tenisa in naši plavalci, ki se uvrščajo med najmočnejše klube v Sloveniji.

V klubu je v sezoni 2005/06 75 članov, ki so organizirani v petih skupinah. Najstarejših, to so starejši in mlajši dečki ter deklice, je 12 in trenirajo pod vodstvom trenerja Roka Šaleja. V skupini je nekaj zelo perspektivnih mladih smučarjev, ki naj bi po mnenju vodstva kluba v bližnji prihodnosti potrkali na vrata slovenske reprezentance. Najštevilčnejša tekmovalna skupina je skupina cicibanov in cicibank, ki je zaradi velikega števila razdeljena na tri podskupine. Skupino C1 vodi Tadej Kunc, skupino C2 Sašo Kotnik in skupino C3 Tamara Stropnik. Zaradi

foto: Andrej Gradšnik

Neustrašna mlada smučarka.

strokovnega in kakovostnega dela v teh skupinah bodo ti tekmovalci čez čas tvorili jedro odličnih smučarjev v klubu. Pri delu trenerjem pomagata še Bojan Potočnik in Boris Kotnik, ki je vodja trenerjev. Najmlajša skupina v klubu, ki jo imenujemo Alpska smučarska šola Fužinar in katere člani še ne tekmujejo v tekmovalnem sistemu Smučarske zveze Slovenije, pa je skupina, ki dela pod vodstvom Marjana Borštnerja. Pomagajo mu Tjaša Potočnik, Uroš Homan in Gašper Stražišnik. V tej skupini je 34 otrok, starih od pet do sedem let. Glavni poudarek pri delu te skupine ni samo alpsko smučanje, ampak ti otroci čez celo leto kolesarijo, igrajo tenis, rolajo, hodijo na izlete in se ukvarjajo še z drugimi športnimi aktivnostmi. Naš cilj pri delu s temi otroki je, da pri njih razvijemo kar največ psihomotoričnih sposobnosti, ki so osnova za uspešno udejstvovanje v športu.

S snežnimi treningi smo začeli že avgusta

in septembra, in sicer na ledenikih v Avstriji in Švici. Cilj pripravljalnega obdobja je, da opravimo čim več kakovostnih snežnih treningov, saj bomo le tako držali korak z najmočnejšimi slovenskimi klubi. Seveda pa gledamo na to, da naši otroci zaradi treningov preveč ne izostajajo iz šole. Zaradi tega pozimi poskušamo čim več treningov opraviti na domačem smučišču Poseka, kar pa je sporno po strokovni plati, saj je za tekmovalce bolje, da trenirajo na čim več različnih terenih. V višjih kategorijah zato občasno izvajamo treninge tudi na drugih smučiščih. Večina naših tekmovalcev ima slovenske in koroške sezonske karte, kar klubu in staršem poceni izvajanje treningov in tekem.

Smučanje je že nekaj let eden najdražjih športov. V klubu se trudimo, da po finančni plati razbremenimo starše in da, kolikor je v naših močeh, velik del finančnega bremena prevzamemo sami. Del sredstev

klubu zagotovimo z organizacijo tekem, od regijskih, državnih, pa vse do slaloma FIS, ki je v lanski sezoni privabil še posebno veliko državnih reprezentantov. Poleg pomoči, ki nam jo nudi Občina Ravne na Koroškem, moramo za kakovostno izvajanje naših programov zagotoviti veliko donatorskih in sponzorskih sredstev. Med večjimi sponzorji kluba sta družba Metal Ravne in Zavarovalnica Triglav. Seveda si v klubu želimo še več takšnih sponzorjev.

V klubu pa se ne ukvarjamo samo s tekmovalnim smučanjem, ampak bomo letošnje leto že tretjič pripravili tečaje smučanja. Te organiziramo na Poseki, in sicer začetne ter nadaljevalne tečaje za otroke in odrasle. Naš interes je vzgoja mladih smučarjev in predvsem, da se smučanje širi med mladimi ter da iz tečajnikov pridobimo prihodnje člane kluba. Od tu izhaja naša pobuda, da bi smučišče Poseka razširili in uredili poligon za začetnike, to pa bi zaokrožilo ponudbo smučišča.

Kot sem že v uvodu povedal, so nadaljnji cilji delovanja kluba dolgoročno zastavljeni. Velika želja nas vseh je, da pripeljemo naše tekmovalce na nivo FIS tekmovanj in da bomo v prihodnosti poleg Črnjanov tudi mi imeli reprezentante, kot smo jih že imeli v preteklosti. Glede na mlade, strokovno podkovane in zagnane trenerje in vodstvo kluba, ki ve, kaj hoče, smo prepričani, da so naši cilji uresničljivi.

Starejši dečki in deklice

Nika Puc, Jani Kušnik,
Matjaž Plešivčnik, Anže Zavolovšek

Mlajši dečki in deklice

Nika Kamnik, Luka Cirar, Jaša Čebulj,
Klemen Grilc, Jure Fesel, Jaka Lesnik,
Dorijan Plevnik, Luka Potočnik

Cicibani in cicibanke

Tanja Bobek, Tina Gradišnik, Urška Kiselak,
Teja Zorman, Gal Cirar, Janez Golob,
Miha Javornik, Blaž Kamnik, Klemen Kolar,
Jon Lihteneger Vidmajer, Jure Potočnik,
Luka Pušnik, Žiga Štosir

Pogojni cicibani in cicibanke

Mia Čebulj, Vita Čebulj, Špela Keber,
Eva Koren, Urška Plesnik, Maša Pori,
Katja Vrhnjak, Andraž Čelik, Jaka Čelik,
Matej Grnjak, Marko Feregotto, Luka Kert,
Rok Lačen, Rok Mori, Andraž Podstenšek,
Vid Urnat

Alpska smučarska šola Fužinar – 34 otrok

Letošnjo tekmo FIS si bomo zapomnili po udeležbi odličnih slalomistov.

Morda bodoča Tina Maze.

Udarno jedro naših cicibanov.

Jure Jamer, univ. dipl. inž. metal. in mater.
Ivan Valentar

6. VALJARNIŠKI TURNIR V MALEM NOGOMETU

Turnir v malem nogometu je – tradicionalno – potekal na praznik, 31. oktobra 2005, v športni dvorani na Prevaljah. Tekmovanje so organizirali lanski zmagovalci – 1. izmena Srednje proge.

Na turnirju je sodelovalo 7 ekip s skupno 55 tekmovalci. Ekipe so bile v predtekmovanju razdeljene na dve skupini, kjer so odigrale tekme vsaka z vsako. Po predtekmovanju so sledili: tekma za 5. mesto, dve polfinalni tekmi, tekma za 3. mesto in finale.

Skupaj je bilo odigranih 14 tekem, na katerih je bilo doseženo 60 golov.

Končni vrstni red je bil naslednji:

1. Srednja proga – 1. izmena
2. Adjustaža
3. Srednja proga – 4. izmena
4. Valjarna gredic – čistilnica
5. Vzdrževanje
6. Srednja proga – 2. izmena
7. Valjarna gredic – bluming

foto: Ivan Valentar

Pokal za 1. mesto

foto: Ivan Valentar

Pokal za 2. mesto

foto: Ivan Valentar

Pokal za 3. mesto

foto: Ivan Valentar

Prehodni pokal za zmagovalce

foto: Ivan Valenčar

Ekipa Srednja proga – 1. izmena je bila znova najboljša.

foto: Ivan Valenčar

Drugouvrščena ekipa iz Adjustaže

foto: Ivan Valenčar

Na tretje mesto se je uvrstila ekipa Srednja proga – 4. izmena.

foto: Ivan Valenčar

Najboljši vratar je bil Miloš Potočnik.

Za najboljšega vratarja na turnirju je bil proglašen Miloš Potočnik iz ekipe Srednja proga – 4. izmena, najboljši strelec pa je bil Goran Batošič iz ekipe Srednja proga – 1. izmena.

Za pomoč pri izvedbi turnirja se organizatorji zahvaljujejo poslovodstvu Metala Ravne.

foto: Ivan Valenčar

Najboljši strelec je bil Miloš Batošič.

BREZPLAČNA REKREACIJA ZAPOSLENIH V METALU RAVNE

Možnosti brezplačne rekreacije v okviru Športnega zavoda Ravne v Športnem domu na Ravnah

V obdobju 2005–2006 velja naslednji
razpored rekreacije za zaposlene v Metalu
Ravne:

- plavanje:
med tednom od 15.00 do 21.30, ob
petkih do 22.30, v soboto od 10.00 do
21.30, ob nedeljah in praznikih od 7.00
do 19.30; voda v bazenu ima 30
stopinj C;
- kegljanje:
ponedeljek, sreda, petek od 17.00 do
20.00;
- namizni tenis:
od ponedeljka do petka od 20.00 do
21.30;
- mali nogomet:
torek od 18.00 do 19.00 v telovadnici;
- telovadba za ženske:
ponedeljek od 19.30 do 21.00 v
telovadnici;
- aerobika:
torek od 19.30 do 20.30 in od 20.30 do
21.30; četrtek od 19.00 do 20.00 in od
20.00 do 21.00;
- smučanje:
12 prenosnih kart.

Kdor želi koristiti storitev, se izkaže z
osebnim dokumentom in vpiše na
dobavnico svoje ime, priimek in datum
storitve ter se podpiše.

NAGRADNA KRIŽANKA

669.1(05)(497.4 Ravne na Koroškem)

3009225,17

COBISS e

				METAL	JEGLIČ	VLAM-LJANJE	VOZNIK TAKSLJA	OSEBNI DOHODEK	JULIJAN MORJU	GLINA	SIRIJI	
				AVTO-MOBIL					ŠPORTNE SANKE			
				ŽENSKA, KI VLADA					OČE, ATA			
				ČASOVNI TERMIN					TEŽA EM-BALAŽE			
				24. IN 16. ČRKA					IZM. VIŠN. TOČKA			
IKO	PRIVR-ŽENEC ROKA	ŽENSKO IME	PLJAČA IZ SADIJA		3. IN 4. VOKAL							
			NORO, BOŽA-NSTVA		ALPE ADRIA							
ZDRAVLJNA RASTLINA					VZHOD (ANGL.)							
ZELENICE V PUŠČAVI					OZKA DESKA							
SLO. SMUČAR BOJAN					NOVI SVET		OKRASNA RASTLINA	PLJAČA ST. SLOVANOV	BIKOV GLAS			
FILMSKI VESOLJČEK			EDO MRAK		VRSTA ZAMETA					KARIKA-TURIST ANDREJ	PREDELNI ZID	REKA V SVICI
			IMPRESIJA									
MESTO NA KOROŠKEM					ZVEZA DRŽAV							
					OTOK V MALIH SUNDIH							
	AM. FILM IGRALKA GARDNER	DIKTATOR					PRIMARU V NEMK					
		MLEČ NI IZDELEK					TURIST DRUŠTVO					
SNOV, NASTALA PRI ASIMI-LACIJI								TRŠČICA				
								OPOMIN				
KRAJ V POLJANSKI DOLINI						KRAJ V HALOZAH						
100m ²			SU				REKA SKOZI VELENJE					

Križanko sestavil Ivan Kos.

00. januarja 2005 v uredništvu internega časopisa Metal. Čakajo vas denarne nagrade: 3 x 5.000 SIT, ki jih bo med reševalce razdelil žreb. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev. Tistim, ki časopis shranjujejo ali pa ga želijo ohraniti v nespremenjeni obliki, sporočamo, da sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke.

NAGRADNA KRIŽANKA, OBJAVLJENA V DEVETNAJSTI ŠTEVILKI INTERNEGA INFORMATIVNEGA ČASOPISA METAL REŠITEV VODORAVNO: SRP, SEF, LOA, ATIK, AVRIKELJ, TV ANTENE, UKANA, IKAR, TO, BROŠKA, UB, IA, LAHORE, ZNOJ, AMBRA, AJDA, TAI, RESA, EGO NANSEN, BUSOLA, ARI, ID, AMARELA, SKOKI, SE, AGAR, ARO.

Žreb je določil, da nagrade (5.000 SIT) prejmejo:
Vera Koležnik, Metal Ravne, d. o. o., – Materialno gospodarjenje
Metka Jevšnikar, Metal Ravne, d. o. o., – Jeklarski program
Marjan Grabner, Metal Ravne, d. o. o., – Valjarski program

Iskrene čestitke nagrajencem.

Vaši podatki:

Ime

Priimek

Zaposlen/a

Ulica in hišna številka

Poštna številka in kraj

